

การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (R2R)

เรื่อง

การสำรวจคุณธรรม 5 ประการของบุคลากรกรมควบคุมโรค

Survey of the 5 morals of Personnel of the Department of Disease Control

ผู้วิจัยหลัก

นางสาววัชรกร มานะชนม์

กลุ่มงานจริยธรรม

ผู้วิจัยรอง

นางสาวสิริโสภาวรรณ รัตนสุรย์ กลุ่มงานจริยธรรม

นางสาวภัทร์ชลิต จันทิมา กลุ่มงานจริยธรรม

นางสาวศิรดา บุญเกิด กลุ่มงานจริยธรรม

ที่ปรึกษา

นายคาวุฒิ ฝาสันเทียะ

กลุ่มงานจริยธรรม

หัวข้อวิจัย

การสำรวจคุณธรรม 5 ประการของบุคลากรกรมควบคุมโรค

Survey of the 5 morals of Personnel of the Department of Disease Control

ผู้ดำเนินการวิจัย

1. นางสาววัชรากร มานะชนม์
2. นางสาวสิริโสภารรณ รัตนสุรย์ กลุ่มงานจริยธรรม
3. นางสาวภัทร์ชลิต จันทิมา กลุ่มงานจริยธรรม
4. นางสาวศิรดา บุญเกิด กลุ่มงานจริยธรรม

ที่ปรึกษา

นายคาวุฒิ ฟ้าสันเทียะ

กลุ่มงานจริยธรรม

ปี พ.ศ. 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยเก็บข้อมูลโดยวิธีการเก็บข้อมูลครั้งเดียว มีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญูของบุคลากรกรมควบคุมโรค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อให้ทราบพฤติกรรมอันพึงประสงค์ที่สะท้อนตามหลักคุณธรรมหลักของชาติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรกรมควบคุมโรคทุกระดับ จากจำนวน 43 หน่วยงาน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ คณะผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยครั้งนี้ โดยใช้แบบสอบถามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผ่านทางระบบออนไลน์ Google Form สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และแปลความหมายผลคะแนน ระดับผลการประเมิน โดยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale ที่มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ผลการการศึกษาค้นคว้า ปรากฏว่า 1) บุคลากรกรมควบคุมโรค มีพฤติกรรมสะท้อนคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 89.83 ค่าเฉลี่ย 4.49 โดย 1) พฤติกรรมที่สะท้อนคุณธรรมมากที่สุด คือ 1. พฤติกรรมด้านกตัญญู คิดเป็นร้อยละ 92.29 ค่าเฉลี่ย 4.61 2. พฤติกรรมด้านสุจริต คิดเป็นร้อยละ 91.74 ค่าเฉลี่ย 4.59 3. พฤติกรรมด้านวินัย คิดเป็นร้อยละ 91.26 ค่าเฉลี่ย 4.52 4. พฤติกรรมด้านจิตอาสา คิดเป็นร้อยละ 90.43 ค่าเฉลี่ย 4.52 และ 5. พฤติกรรมด้านพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 83.51 ค่าเฉลี่ย 4.18 ตามลำดับ 2) บุคลากรกรมควบคุมโรค ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคมจากหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน และครอบครัว ในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 90.38 ค่าเฉลี่ย 4.52 โดยได้รับแรงสนับสนุนสังคมจากครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 91.79 ค่าเฉลี่ย 4.59 ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 90.91 ค่าเฉลี่ย 4.55 และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้างาน คิดเป็นร้อยละ 88.48 ค่าเฉลี่ย 4.42 ตามลำดับ 3) บุคลากรกรมควบคุมโรค มีการรับรู้รับทราบข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยมีช่องทางที่รับรู้รับทราบมากที่สุด คือ 1. สื่อโซเชียลมีเดีย 2. หัวหน้างาน/เพื่อนร่วมงาน/นโยบายผู้บริหาร 3. โครงการ/กิจกรรม/ประชุมระหว่างเครือข่าย 4. สื่อสิ่งพิมพ์เอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ 5. นิทรรศการ และ 6. ช่องทางอื่นๆ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะว่า ควรเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรให้มีองค์ความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคลากรทุกระดับให้ความสำคัญในการสอดแทรกองค์ความรู้ด้านคุณธรรม ๕ ประการ มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ เรื่อง พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู โดยให้มีการรับรู้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนกำหนดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้บุคลากรได้นำแนวคิด วิธีการมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน และเสริมสร้างระบบคุณธรรมในการดำเนินงาน อาทิ การบูรณาการในการจัดการโครงการ/กิจกรรม/ประชุมการดำเนินงานของหน่วยงาน เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานตลอดจนกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การสำรวจคุณธรรม 5 ประการของบุคลากรกรมควบคุมโรค Survey of the 5 morals of Personnel of the Department of Disease Control สามารถดำเนินการจนประสบผลสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์และสนับสนุนเป็นอย่างดีจากที่ปรึกษา นายคาวุฒิ ฝาสันเทียะ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ รองหัวหน้ากลุ่มงานจริยธรรม และกองนวัตกรรมและวิจัยในฐานะผู้กำกับตัวชี้วัดที่ได้ให้การสนับสนุนการทำวิจัย ตลอดจนให้คำปรึกษา ความรู้ ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนางานวิจัยให้ประสบผลสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณกองบริหารทรัพยากรบุคคล ที่ให้การสนับสนุนชุดข้อมูลบุคลากรกรมควบคุมโรคทุกระดับ สำหรับการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบุคลากรทุกหน่วยงานในสังกัดกรมควบคุมโรคที่มีส่วนร่วมในการเข้าตอบความเห็นในการสำรวจพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมซึ่งสะท้อนต่อการดำเนินงาน ตลอดจนอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ คณะผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจศึกษาต่อไป

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

บทคัดย่อ	1
กิตติกรรมประกาศ	2
สารบัญ	3
บทที่ 1 บทนำ	6
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	6
1.2 วัตถุประสงค์.....	8
1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย	8
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะในงานวิจัย	11
บทที่ 2 เอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม	15
2.2 เอกสารทางทฤษฎีคุณธรรม จริยธรรมที่เกี่ยวข้อง	17
2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู.....	20
2.4 แนวคิดและทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคม (Social Support Theory).....	25
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	27
3.1 สถานที่ระยะเวลาการศึกษาวิจัย.....	27
3.2 แผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย.....	27
3.3 ประชากรที่จะศึกษา	28
3.4 ขนาดตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง	31
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
3.6 กระบวนการขอความยินยอมจากอาสาสมัคร	38
3.7 การควบคุมคุณภาพข้อมูล	38
3.8 รายละเอียดงบประมาณและแหล่งทุน	38
3.9 ประโยชน์และการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย	38
3.10 ความเห็นต่อโครงร่างการวิจัย	39
บทที่ 4 ผลการวิจัย	40

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก	60
ภาคผนวก ก รายชื่อของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	61
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	66
ภาคผนวก ค คุณภาพของเครื่องมือ	74

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	แผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย	27
ตารางที่ 2	จำนวนประชากรของบุคลากรส่วนกลางกรมควบคุมโรค จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด ดังนี้.....	28
ตารางที่ 3	จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรส่วนกลางกรมควบคุมโรค จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด .	32
ตารางที่ 4	แสดงจำนวน ร้อยละของเพศ	40
ตารางที่ 5	แสดงจำนวน ร้อยละของประเภทบุคลากร.....	41
ตารางที่ 6	แสดงจำนวน ร้อยละของช่วงอายุ.....	41
ตารางที่ 7	แสดงจำนวน ร้อยละของสถานภาพ	41
ตารางที่ 8	แสดงจำนวน ร้อยละของวุฒิการศึกษา.....	42
ตารางที่ 9	แสดงจำนวน ร้อยละของบุคลากร จำแนกสำนัก/กอง/กลุ่ม	43
ตารางที่ 10	แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรม 5 ประการ	45
ตารางที่ 11	แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรม 5 ประการ ด้านพอเพียง	45
ตารางที่ 12	แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรม 5 ประการ ด้านวินัย ..	46
ตารางที่ 13	แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรม 5 ประการ ด้านสุจริต	47
ตารางที่ 14	แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรม 5 ประการ ด้านจิตอาสา	48
ตารางที่ 15	แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรม 5 ประการ ด้านกตัญญู	49
ตารางที่ 16	แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคมจากหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน และครอบครัว	50
ตารางที่ 17	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้างาน	51
ตารางที่ 18	แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน.....	52
ตารางที่ 19	แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว.....	53
ตารางที่ 20	แสดงจำนวนช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารคุณธรรม 5 ประการ.....	53

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์วางรากฐานทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติ ทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรที่ดี เก่งมีคุณภาพ และมีความดีอยู่ในวิถี ขับเคลื่อนโลกสมัยใหม่และผลักดันให้เกิดการพลิกโฉมประเทศ สร้างสังคมไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในช่วงระยะเวลา 5 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 โดยการน้อมนำหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และรักษาสืบสานวิถีชีวิตวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม และปฏิบัติตนตามคุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทย 5 ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” ซึ่งครอบคลุมหลักธรรมทางศาสนาที่สอนให้มนุษย์เป็นคนดีมีคุณธรรม เพื่อเป็นหลักคิดในการดำรงชีวิต และการพัฒนาคุณธรรมให้ปรากฏชัดเป็นรูปธรรมในสังคมไทย คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้วางแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยเป็นแผนที่ต่อเนื่องจากแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 – 2565) เพื่อเป็นกลไกในการสร้างการมีส่วนร่วมให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์คือ เป็นคนดี คนเก่งและมีคุณภาพสร้างสังคมไทยที่ปลอดการทุจริต เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในมิติ ด้านคุณธรรม โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบและการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมการทำความดี ตลอดจนการปรับเปลี่ยนวิธีคิด กรอบคิดหรือค่านิยมและพฤติกรรมของคนในสังคม ครอบคลุมทั้งพื้นที่ทางกายภาพ พื้นที่ทางสังคม สำหรับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม หรือการปฏิบัติตนเพื่อสะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนพื้นที่สื่อสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความรับรู้ เข้าใจ และเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิตการเสริมสร้างขีดความสามารถของกลไกเพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาครัฐครอบคลุมถึงกฎหมาย มาตรการ และนโยบายภาครัฐที่เป็นกลไกกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม ให้หน่วยงานภาครัฐน้อมนำหลักธรรมทางศาสนาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงามในการบริหารองค์กร และสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกันสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วยการนำคุณธรรมมาแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม (กรมการศาสนา, 2565) ปัจจุบันการทำงานของราชการถูกตั้งข้อสงสัยจากประชาชนเกี่ยวกับความโปร่งใส ความสุจริต จรรยาบรรณ หรือพูดรวมๆ ได้ว่าข้าราชการถูกตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับความมีจริยธรรมในการปฏิบัติงาน จริยธรรม “จริยธรรม” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2562 หมายความว่า “ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ “ศีลธรรม” หรือ “กฎศีลธรรม” ซึ่งจะเห็นได้ว่า จริยธรรมเป็นเรื่องที่เป็นนามธรรม และกำหนดขอบเขตได้ยาก แต่ก็มีใช้ว่าจะเป็นไปได้เสียทีเดียว หลายประเทศทั่วโลกได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้น การขาดจริยธรรมในวงราชการมีส่วนสำคัญในการชะลอการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศ โดยการลดความสนใจของนักลงทุนจากต่างประเทศ และจากการที่ประเทศไทยของเรามีปัญหาเรื่องจริยธรรมในการปฏิบัติงานของ

ข้าราชการอย่างมากมาย เชื่อได้ว่าคนเป็นจำนวนมากเป็นห่วงอนาคตของประเทศและพร้อมจะร่วมมือกัน แก้ไขปัญหานี้ (ปัญญา, ม.ป.ป.) ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ได้ทำการสำรวจ สถานการณ์คุณธรรม จริยธรรมในกระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับปัญหาวิกฤติด้านคุณธรรมในกระทรวง สาธารณสุข คุณธรรมที่ต้องได้รับการส่งเสริม สถานการณ์ด้านคุณธรรมระดับหน่วยงานคุณธรรมที่ควรปลูกฝัง แก่บุคลากรใหม่ คุณธรรมที่ควรยึดถือร่วมกัน และคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหาร จากบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และระดับหน่วยงาน จำนวน 42,948 คน สรุปดังนี้ 1. ระดับกระทรวงสาธารณสุข 1.1 ปัญหาวิกฤติด้านคุณธรรมที่ต้องได้รับการส่งเสริมในระดับ กระทรวงสาธารณสุข อันดับแรก คือ ปัญหาจิตสาธารณะ ขาดความรับผิดชอบเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว มากกว่าส่วนรวมและปัญหาความซื่อสัตย์สุจริตการทุจริตคอร์รัปชัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 รองลงมา คือ ปัญหาคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยมีสัมมาคารวะ ไม่เคารพผู้ใหญ่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 และปัญหาขาดความสามัคคีมี ความขัดแย้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 ตามลำดับ (จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน) ผลการสำรวจสถานการณ์คุณธรรม จริยธรรมในกระทรวงสาธารณสุข จะเห็นได้ว่า สถานการณ์คุณธรรมระดับหน่วยงานที่เป็นประเด็นปัญหา มากที่สุด ได้แก่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ขาดระเบียบวินัย และขาดความมีน้ำใจ / เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จึงคาดได้ว่า ผู้ปฏิบัติงาน มีความคาดหวังให้ผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงาน มีคุณธรรม ที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหา ด้านคุณธรรมของหน่วยงาน ซึ่งผลการสำรวจชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะทางด้าน คุณธรรม จริยธรรมที่ผู้ปฏิบัติงานคาดหวังจากผู้บริหาร คือ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นแบบอย่างที่ดี ในการรับผิดชอบต่อตนเองและองค์กร และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว ขณะเดียวกันคุณธรรมที่คนในองค์กรควรยึดถือในการอยู่ร่วมกันมากที่สุด ได้แก่ ความมีน้ำใจ / เอื้อเฟื้อต่อกัน ความมีวินัย เคารพในกติกา และความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจต่อกัน ทั้งนี้ ปัจจุบันหน่วยงานในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข มุ่งรณรงค์ส่งเสริมคุณธรรมจิตอาสา มากที่สุด รองลงมา คือ คุณธรรมวินัย คุณธรรมสุจริต และคุณธรรมพอเพียงตามลำดับ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่ต้องทำกิจกรรมดังกล่าวของหน่วยงาน โดยส่วนใหญ่ ได้แก่ สมาชิกภายในองค์กร (กระทรวงสาธารณสุข, 2565) “คุณธรรม” เป็นคุณงามความดีที่ถูกปลูกฝังเข้าไป ในจิตใจของคนเพื่อให้มีสติระลึกได้ว่า สิ่งใดดีควรทำ สิ่งใดไม่ดีไม่ควรทำโดยยึดถือ “ประโยชน์สุข” ของคนใน สังคมส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์กำหนดจึงสามารถสร้างความสงบสุขให้กับสังคมนั้นได้ เพราะทุกคนรู้สิทธิหน้าที่ และ ความรับผิดชอบต่อสังคม ทำให้ไม่กระทำในสิ่งที่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นเพื่อประโยชน์ของตน เมื่อก้าวถึง “คุณธรรม จริยธรรม” กับความประพฤติของคนแล้ว ซึ่งไม่สามารถบังคับตนเองให้พ้นจากกิเลสตัณหาที่เกิดขึ้น ภายในจิตใจได้ และคนกลุ่มนี้สั่งสอนเท่าใดก็ “ไม่จำ” กระทำผิดที่ทำให้สังคมเดือดร้อนอยู่เรื่อย ๆ คนกลุ่มนี้จึง แสวงหาประโยชน์จากการใช้อำนาจโดยมิชอบกันมาก และบางเรื่องทำกันจนชิน โดยอ้างว่า “ใครๆ เขาก็ทำกัน” ปัญหาความบกพร่องคุณธรรมจริยธรรม และการทุจริตประพฤติ มิชอบจึงเกิดขึ้นมากอย่างที่เห็น การสอน คุณธรรมจริยธรรมที่ดีที่สุด คือ การเป็นแบบอย่างของผู้นำและชนชั้นปกครองที่จะต้องสะท้อนภาพของการมี คุณธรรมและตัวอย่างการตัดสินใจเชิงคุณธรรมให้สังคมเห็น (วีรวิท, 2555)

กลุ่มงานจริยธรรม กรมควบคุมโรค ได้นำแนวทางการพัฒนาคุณธรรมแห่งชาติ 5 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู มาสอดแทรกในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานของกรมควบคุมโรค เพื่อปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยเล็งเห็นว่า ยังขาดประเด็นข้อมูลพฤติกรรมตามหลักคุณธรรม 5 ประการของบุคลากรกรมควบคุมโรค ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่ต้องจัดทำฐานข้อมูลพฤติกรรมดังกล่าวฯ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการส่งเสริมคุณธรรม ได้อย่างตรงประเด็น

กลุ่มงานจริยธรรม กรมควบคุมโรค ในฐานะหน่วยงานหลักที่ส่งเสริมการขับเคลื่อนงานด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีความมุ่งหวังว่าจะสร้างสังคมกรมควบคุมโรคให้เป็นสังคมคุณธรรมต้นแบบอย่างยั่งยืน สร้างมาตรฐานทางจริยธรรมให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมควบคุมโรคทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็น หัวหน้าส่วนราชการ มีระบบการบริหารงานอย่างมีคุณธรรม เป็นองค์กรสร้างคนดี เพื่อสร้างสังคมดี มีพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมได้ด้วยตนเอง มีวิถีคิดและมีบทบาทต่อการพัฒนาองค์กร สังคมตามหลักคุณธรรมแห่งชาติ 5 ประการ

ดังนั้น คณะผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการสำรวจคุณธรรม 5 ประการของบุคลากรกรมควบคุมโรค โดยนำผลการศึกษาที่ได้มาจัดทำฐานข้อมูลคุณลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามหลักคุณธรรมแห่งชาติ 5 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู เพื่อเป็นฐานข้อมูลให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกรมควบคุมโรค สามารถนำไปพัฒนาและต่อยอดในการจัดโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สร้างภาวะการเป็นผู้นำ การเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมต่อบริบทขององค์กรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญูของบุคลากรกรมควบคุมโรค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

คุณธรรม เป็นคุณค่าพื้นฐานของความเป็นมนุษย์และเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ครบทุกมิติ คือ เป็นคนดี ที่เก่งและมีคุณธรรม สามารถขับเคลื่อนโลกสมัยใหม่ และผลักดันให้เกิดการพลิกโฉมประเทศ สร้างสังคมไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงเน้นแนวทางพัฒนา ตามหลักแนวคิดการพึ่งตนเอง โดยใช้หลักพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ให้มีความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ การพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นตอนที่ใช้ความรู้ คุณธรรมความเพียรในการปฏิบัติและการดำรงชีวิต และนโยบายรัฐบาลในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนา “คน” ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ส่งเสริมให้ คนไทยมีพฤติกรรมที่สะท้อน

การมีคุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต กตัญญู” มุ่งสู่สังคมคุณธรรมที่คนไทยอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ภายใต้อาณัติหลักคุณธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงามและประเทศไทย ปลอดภัยทุกจริตทุกรูปแบบ

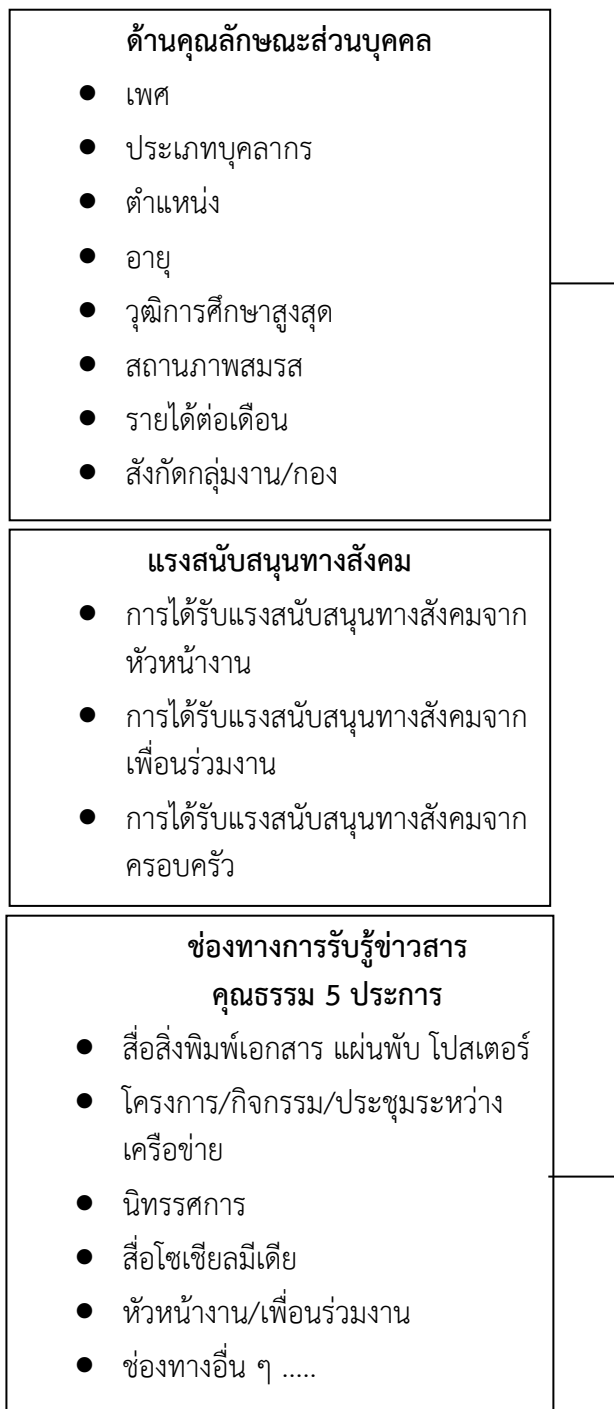
คุณธรรมและจริยธรรม เป็นเสมือนบทบัญญัติของความดีและความงามของจิตใจที่ส่งผลให้บุคคล ประพฤติดีประพฤติชอบ หลักคุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของ บุคคลในทุกสาขาอาชีพ “คุณธรรม” ประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ คำว่า “คุณ” แปลว่า ประโยชน์ และคำว่า “ธรรม” ในทำนองเดียวกับคำว่า “จริยธรรม” ประกอบด้วย คำว่า “จริย” แปลว่า ความประพฤติที่พึงประสงค์ โดยทั้งคุณธรรมและจริยธรรม จะมีคำว่า “ธรรม” หมายถึง ความจริง ความประพฤติดี ความถูกต้อง คุณความดี ความชอบ คำสั่งสอนคุณธรรมและจริยธรรม มีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับศาสนาเป็นอย่างยิ่ง เพราะทุกศาสนา มีคำสั่งสอนที่เป็นแนวปฏิบัติทางธรรมที่นำไปสู่การดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ศาสนาจะกำหนดว่าสิ่งใดควรทำ และสิ่งใดควรละเว้น คุณธรรมและจริยธรรมจึงเกิดขึ้นมาพร้อม ๆ กับการพัฒนาการด้านสติปัญญาและ การอบรมกล่อมเกลาให้รู้จักผิดชอบชั่วดี

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของคำว่าคุณธรรมและจริยธรรม ไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประดับประดาจิตใจ ให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดี มีความสงบเย็นภายใน เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการ ในสังคมไทย จริยธรรม หมายถึง กรอบหรือแนวทางอันดีงามที่พึงปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบ เรียบร้อย ความสงบร่มเย็นเป็นสุข ความรัก ความสามัคคี ความอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต

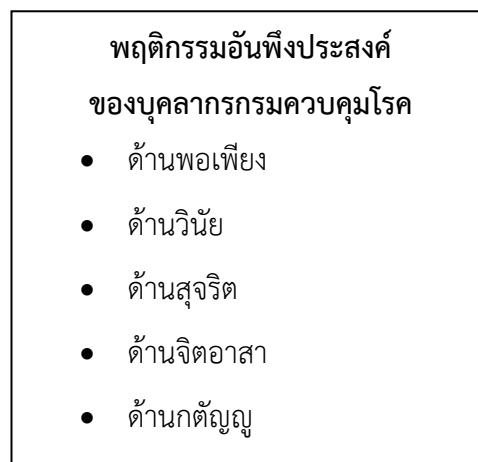
จากการประมวลความหมายของคุณธรรมจริยธรรมของนักวิชาการต่าง ๆ สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง มโนธรรม สภาพความดี มีประโยชน์ มีคุณค่า เป็นที่พึงประสงค์แก่ตนเอง ผู้อื่น และสังคมโดยรวม เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝัง ส่งเสริม สนับสนุนให้ปฏิบัติให้มากเพื่อความสงบสุข เจริญรุ่งเรืองของผู้คนและสังคม โดยในแต่ละสังคมอาจมีคุณธรรมที่สังคมนั้น ๆ ส่งเสริม ปลูกฝังที่เหมือนหรือต่างกันขึ้นอยู่กับบริบทของสังคม และจริยธรรม 4 หมายถึง ระบบที่กำหนดพฤติกรรมของผู้คนในสังคมว่าพฤติกรรมใดดีและไม่ดี พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ และนำไปสู่การกำหนดว่าพฤติกรรมใดที่ควรทำหรือไม่ควรทำ คุณธรรมและจริยธรรม จึงเป็นธรรมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก โดยมีรากฐานมาจากจิตใจของบุคคลที่ตระหนักรู้ว่าอะไรดี หรือไม่ดี (มโนธรรม) แล้วนำไปสู่การปฏิบัติในสิ่งที่ดี ละเว้นสิ่งที่ไม่ดี (จริยธรรม)

1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย (ต่อ)

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะในงานวิจัย

หลักคุณธรรม 5 ประการ ในการศึกษานี้ หมายถึง คุณธรรมที่พึงประสงค์ 5 ประการ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู

เพศ (Gender) ในการศึกษานี้ หมายถึง ให้บุคลากรระบุเพศภาวะ ตามที่ตนเองกำหนด แบ่งเป็น ชาย หญิง และเพศทางเลือก

บุคลากรกรมควบคุมโรค ในการศึกษานี้ หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานสังกัดกรมควบคุมโรค ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข

ตำแหน่ง ในการศึกษานี้ หมายถึง กลุ่มของหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีลักษณะงานหรือภารกิจที่คล้ายคลึงเกี่ยวของสัมพันธ์กัน ซึ่งมีปริมาณงานเพียงพอที่จะมอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งปฏิบัติเป็นประจำให้เรียบร้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มของหน้าที่และความรับผิดชอบอันประกอบกันขึ้นเป็นตำแหน่งดังกล่าวแท้จริงแล้วก็คือ กลุ่มของหน้าที่และความรับผิดชอบที่กำหนดขึ้นมาจากอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหรือส่วนราชการนั่นเอง

อายุ ในการศึกษานี้ หมายถึง เวลาที่ดำรงชีวิตอยู่ เวลาชั่วชีวิต หรือระยะเวลาตั้งแต่เกิดจนถึงเวลาที่กล่าวถึง

วุฒิการศึกษาสูงสุด หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับตามระบบการศึกษา ปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ 1 ต่ำกว่าปริญญาตรี 2 ปริญญาตรี 3 สูงกว่าปริญญาตรี

รายได้ต่อเดือน ในการศึกษานี้ หมายถึง ผลตอบแทนในรูปของตัวเงินที่หน่วยงานได้จ่ายเพื่อตอบแทนการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยจ่ายเป็นรายเดือน มีรูปแบบที่แน่นอน หรือ ค่าตอบแทนที่ได้รับจากในแต่ละเดือน

สถานภาพสมรส ในการศึกษานี้ หมายถึง สถานภาพโสด สถานภาพสมรส หม้าย และหย่าร้าง

สังกัดสำนัก/กอง/กลุ่ม ในการศึกษานี้ หมายถึง หน่วยงานในสังกัดกรมควบคุมโรค จำนวน 43 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงานเลขาธิการกรม กองกฎหมาย กองควบคุมโรคและภัยสุขภาพในภาวะฉุกเฉิน กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กองบริหารการคลัง กองบริหารทรัพยากรบุคคล กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กองระบาดวิทยา กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กองโรคติดต่อทั่วไป กองโรคติดต่อทางแมลง กองโรคไม่ติดต่อ กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กองวัณโรค สถาบันบำราศนราดูร สถาบันราชประชาสมาสัย สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มตรวจสอบภายในกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานบริหารโครงการกองทุนโลก สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กองดิจิทัลเพื่อการควบคุมโรค สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กองนวัตกรรมและวิจัย กองป้องกันการบาดเจ็บ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการพระราชดำริ โครงการเฉลิมพระเกียรติ และโครงการที่เกี่ยวข้องกับพระบรมวงศานุวงศ์ กรมควบคุมโรค กองด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศและกักกันโรค สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มงานจริยธรรม และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 - 12 (ราชการส่วนภูมิภาค)

พอเพียง ในการศึกษา หมายถึง มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอแม้บางอย่างอาจจะดูฟุ่มเฟือย แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ

วินัย ในการศึกษา หมายถึง การยึดมั่นและรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ทั้งวินัยต่อตนเองในการผลักดันชีวิตให้ก้าวหน้า วินัยต่อองค์กร สังคมปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยาบรรณและเคารพต่อกฎหมาย

สุจริต ในการศึกษา หมายถึง ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นยืนหยัดในการรักษาความจริง ความถูกต้อง ความเป็นธรรมทั้งปวง กล้าปฏิเสธการกระทำที่ไม่ซื่อตรง ไม่ซื่อสัตย์ของบุคคลอื่นที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม

จิตอาสา ในการศึกษา หมายถึง การเป็นผู้ที่ใส่ใจต่อสังคมสาธารณะและอาสาลงมือทำอย่างใดอย่างหนึ่ง อันมิใช่หน้าที่ของตน ด้วยความรัก ความสามัคคี เพื่อประโยชน์ของผู้อื่นของสังคม และของประเทศชาติ โดยมีได้หวังผลตอบแทน ทำความดีเพื่อความดี เอื้ออาทรต่อคนร่วมสังคม ทำอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

กตัญญู ในการศึกษา หมายถึง สำนึกรู้คุณและแสดงออกถึงความกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สถาบันองค์กร และผู้มีพระคุณ นับตั้งแต่ บิดา มารดา ญาติผู้ใหญ่ครูอาจารย์

แรงสนับสนุนทางสังคม ในการศึกษา หมายถึง การได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้าง ไม่ว่าจะ เป็นครอบครัว เพื่อน คนรัก สัตว์เลี้ยง หรือคนที่มีความสำคัญกับเราใน 4 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional Support) การสนับสนุนทางด้านสิ่งของ (Instrumental Support) การสนับสนุนทางด้านข้อมูล (Information Support) และการสนับสนุนด้านความเคารพ (Esteem Support)

สื่อสิ่งพิมพ์เอกสาร หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ 2 มิติ จะเป็นวัสดุจำพวกกระดาษมีลักษณะเป็นแผ่นเรียบ มีข้อมูลหรือเนื้อหาเพื่อนำเสนอความรู้หรือข่าวสารต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ โปสเตอร์

แผ่นพับ หมายถึง สิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่ง ที่มีการพิมพ์ภาพ ข้อความ โลโก้ ภาพสินค้า และองค์ประกอบอื่นๆ ไป เพื่อใช้ในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร โฆษณา ประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ

โปสเตอร์ หมายถึง ภาพขนาดใหญ่พิมพ์บนกระดาษ ออกแบบเพื่อใช้ติดหรือแขวนบนผนังหรือกำแพง โปสเตอร์อาจจะเป็นภาพพิมพ์และภาพเขียน หรืออาจจะเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

โครงการ หมายถึง กลุ่มงานหรือกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง ระยะเวลา ทรัพยากร และงบประมาณที่กำหนดและมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น

กิจกรรม หมายถึง การที่ผู้เรียนปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้

ประชุมระหว่างเครือข่าย หมายถึง การมารวมกันหรือเรียกให้มารวมกันเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง มาร่วมพบกันเพื่อปรึกษาหารือของหน่วยงานเครือข่าย

นิทรรศการ หมายถึง การให้การศึกษาอย่างหนึ่งด้วยการแสดงงานให้ชม เป็นการจัดแสดงและนำเสนอ สไลด์ทัศนวัสดุรวมถึงวัสดุต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่ผู้ชมสามารถสัมผัส เรียนรู้ ทดลองใช้ หรือมีกิจกรรมเสริมประกอบ

สื่อโซเชียลมีเดีย หมายถึง สื่อที่ใช้ในการแชร์ข้อมูลหรือการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ กลายเป็นเรื่องที่ยั่งยืนและมีความรวดเร็วมากกว่าเดิม

หัวหน้างาน หมายถึง ตำแหน่งงานของการบริหารระดับล่าง ซึ่งมีอำนาจเหนือคนงานหรือสถานที่ทำงานเป็นหลัก

เพื่อนร่วมงาน หมายถึง ผู้ที่ร่วมทำงานหรืออยู่ด้วยกันซึ่งต้องติดต่อกัน

ช่องทางอื่น ๆ หมายถึง ช่องทางการรับรู้ข่าวสารด้านอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าวมา

บทที่ 2 เอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

ความหมายของคุณธรรม

ความสำคัญของคุณธรรม

2. เอกสารทางทฤษฎีคุณธรรม จริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท (Piaget)

ทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรมของเอ็กเซลล์

ทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรมที่อยู่บนฐานของความตั้งใจ

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ทฤษฎีการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม 5 ประการ

ความหมายของพอเพียง

ความหมายของวินัย

ความหมายของสุจริต

ความหมายของจิตอาสา

ความหมายของกตัญญู

4. แนวคิดและทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคม (Social Support Theory)

ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม

ประเภทการสนับสนุนทางสังคม

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

ความหมายของคุณธรรม

(ศาสตราจารย์ประภาศรี สีหอำไพ, 2535, หน้า 21 อ้างถึงในผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพย์, 2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หลักธรรมจริยธรรมที่สร้างความรู้สึกรับผิดชอบชีวิตทางศีลธรรม มีคุณงาม ความดี ภายในจิตใจ คนจนเต็มเปี่ยมด้วยความสุข ความยินดี สรุปลงได้ว่า ผู้มีคุณธรรม หมายถึง ผู้ที่มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงาม สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ถูกต้องและเป็นธรรม สอดคล้องกับหลักธรรม หรือคำสอนในพระพุทธศาสนาซึ่งสามารถจำแนกความถูกต้องได้ สามารถอบรมสั่งสอนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามมาตรฐานของพฤติกรรมที่ถูกต้องมีความรับผิดชอบชีวิต ตามทำนองคลองธรรม มีความตั้งใจและเจตนาที่ดีงาม

(เนตรพัฒนา ยาวีราช, 2547 : 57 อ้างถึงใน ชุติมา, 2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีของบุคคลที่มีจริยธรรมในจิตใจมีความเคยชินในการประพฤติดีอย่างใดอย่างหนึ่งตรงกันข้ามกับกิเลส คุณธรรมคือความดีงามที่เกิดจากการทำความประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามทั้งต่อตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวมได้รับประโยชน์ด้วยคุณธรรมสำคัญได้แก่ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ การบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่บุคคลต่าง ๆ

(กิตติศักดิ์ สมอเขียว, 2555 อ้างถึงใน นุชนภา, 2561) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพนึกคิดในทางที่ดีงาม เชื่อในความบริสุทธิ์ ยุติธรรม มีความจริงใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่น ความประพฤติอันดีงามเหล่านี้จะถูกบ่มเพาะและกล่อมเกลามาเป็นเวลานานทำให้เกิดเป็นความเคยชินที่อยู่ในจิตใจได้สำนึกของผู้ปฏิบัติ ทำให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติชอบด้วยกาย วาจา และใจเป็นที่สบายใจต่อผู้พบเห็น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงใน พระมหาธรรมา, 2563) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่คุณคน ส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นสิ่งดีงาม ซึ่งเป็นความปรารถนาที่ส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์ และความดีที่แท้จริงต่อสังคม อันได้แก่การการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนา คุณธรรมนี้นับว่าเป็นค่านิยมเช่นกัน

(พระสุวจน์, 2565) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี เป็นนามธรรม เป็นเรื่องของจิตที่มีหน้าที่คิดตามสิ่งต่างๆ ที่มากระทบ เช่น ตาเห็นรูป หูได้ยินเสียง ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัส เย็น ร้อน อ่อน แข็ง ใจเป็นทุกข์ เป็นสุข ทำให้คิดถึงอดีต ปัจจุบันและอนาคต วนเวียนอยู่อย่างนี้ตลอดไป เพราะเป็นธรรมชาติของจิตที่มี หน้าที่คิดคุณ ในข้อนี้หมายถึง ความคิดที่ดีมีประโยชน์ ต่อตนเองและผู้อื่น ธรรมในข้อนี้ หมายถึง คำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านตรัสสอนตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นมาแล้ว กับมวลมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายที่อยู่ร่วมกันในโลกนี้

จากความหมายของคุณธรรมดังกล่าว สรุปลงได้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่ถูกแสดงออกทั้งกาย วาจาใจของแต่ละบุคคล ซึ่งยึดมั่นไว้เป็นหลักประจำใจในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย ซึ่งอาจส่งผลให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ทำให้เกิดประโยชน์ตนเอง สังคม และประเทศชาติ

ความสำคัญของคุณธรรม

คุณธรรม เป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความเป็นระเบียบ ความสงบสุข ความเจริญให้แก่ ปัจเจก บุคคล สังคม และประเทศชาติโดยส่วนรวม ดังที่ พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์และนุชนารถ สุนทรพันธ์ (2537 : 69 - 97) และประวัตี พันผาสุก (2549 : 8 - 9) ได้อธิบายความสำคัญของ คุณธรรม ซึ่งเป็นปัจจัย สำคัญ ที่จะเสริมสร้างความสงบสุขและความเจริญให้แก่บุคคลและเป็นฐานแห่งความสุขแก่ส่วนรวม ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. คุณธรรม เป็นเครื่องชำระศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เราไม่ตีค่าความเป็นมนุษย์ที่ตัวเงิน แต่จะตีค่ากันที่คุณธรรม ผู้มีคุณธรรมจะได้รับการยกย่องว่าเป็นคนดี เป็นคนมีค่าของสังคม ส่วนผู้ไร้คุณธรรมจะเป็นคนมีค่าน้อยและอาจจะถูกประณามจากสังคมว่า “เป็นคนแต่ก็เหมือนมิใช่คน” คือ เป็นคนแต่เพียงร่างกายแต่ใจนั้นไม่มีความเป็นคน ความเป็นคนในที่นี้ก็คือความเป็นผู้มีคุณธรรมและเป็นคนดีของสังคมนั้นเอง หน้า 4 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

2. คุณธรรม เป็นเครื่องส่งเสริมบุคลิกภาพ เช่น “ความซื่อตรง” ทำให้คนมีความสมบูรณ์ในความคิดและกระทำ เพราะไม่มีความขัดแย้งกันระหว่างความคิด การพูดและการกระทำของบุคคลนั้น หรือหากจะกล่าวเป็นสำนวนก็จะได้ว่า เป็นบุคคลที่ปากกับใจตรงกันอยู่เสมอ

3. คุณธรรม เป็นเครื่องเสริมมิตรภาพ เช่น “ความจริงใจ” ทำให้ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นไปอย่างราบรื่น คนไม่จริงใจย่อมไม่ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น ไม่แต่เฉพาะในเรื่องใหญ่ ๆ หรือสำคัญ ๆ แม้แต่เรื่องเพียงเล็กน้อยก็ไม่มีใครให้ความไว้วางใจ จึงทำให้เสียประโยชน์ที่ควรจะได้

4. คุณธรรม เป็นการสร้างความสบายใจ ซึ่งนอกจากจะสบายใจเพราะการกระทำแต่สิ่งที่เหมาะสมที่ควรแล้ว ยังสบายใจที่ไม่ต้องระมัดระวังภัยอันตรายที่จะมีมาอีกด้วย เพราะผู้ที่มีคุณธรรมจะเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติแต่ในทางที่ถูกต้องและไม่ทำผิดใด ๆ ทั้งจะเป็นผู้ที่น่ารักน่าคบค้าสมาคมอีกด้วย

5. คุณธรรม เป็นเครื่องส่งเสริมความสำเร็จ ความมั่นคงในการประกอบอาชีพการงาน และการดำรงชีวิต

6. คุณธรรม เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความสงบสุข และความเจริญให้แก่ประเทศชาติโดยส่วนรวมนั้น ก็เพราะว่า ความสงบสุขของประเทศชาติจะมีได้ก็ต่อเมื่อคนในชาติมีคุณธรรมบางประการที่ทำให้ไม่เบียดเบียนกัน ไม่กลั่นแกล้งกัน ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน ไม่ใช่เสรีภาพจนเกินเลยล่วงล้ำสิทธิของกันและกัน ไม่ละเลยต่อการที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย วินัย และจรรยาวิชาชีพที่ใช้บังคับกัน เป็นต้น คนที่ไม่มีคุณธรรม จะไม่สามารถช่วยสร้างสรรค์จรรโลงและป้องกันรักษาประเทศชาติได้เลย เพราะการสร้างสรรค์จรรโลงและป้องกันประเทศชาติเป็นงานใหญ่ที่สำคัญการทำงานใหญ่ที่สำคัญเช่นนี้ต้องอาศัยคุณธรรมหลายประการ เช่น ความสุจริต ความมุ่งมั่น ความอดทน เป็นต้น โดยที่คุณธรรมเป็นเครื่องส่งเสริมความสงบสุขและความเจริญ ฉะนั้นผู้ที่ต้องการความสงบสุขและความเจริญจึงต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มีคุณธรรม ทั้งนี้ มิใช่เพียงเพื่อให้ตนเองสงบสุขและมีความเจริญเป็นการส่วนตัวเพียงผู้เดียวเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้ประเทศชาติบ้านเมืองโดยส่วนรวมมีความสงบสุขและเจริญรุ่งเรืองด้วย ด้วยเหตุที่บุคคลและส่วนรวมต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

วีระ บำรุงรักษ์ (2527:13) กล่าวว่า เป็นพื้นฐานการแสดงออกของการกระทำที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น อนึ่งคุณธรรมเป็นบ่อเกิดของจริยธรรมเป็นแก่นของค่านิยม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 43) กล่าวว่า จริยธรรมนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขถ้าคนในสังคมใดมีจริยธรรมสูง สังคมนั้นจะมีแต่ความเจริญ ผู้มีจริยธรรมสูงประพฤติแต่ในสิ่งที่ดีและบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าพึงประสงค์

จากความหมายความสำคัญของคุณธรรมดังกล่าว สรุปได้ว่า คุณธรรมเป็นลักษณะของความรู้สึกนึกคิด หรือสภาวะจิตใจที่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องดีงาม คุณธรรม จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งทั้งในการพัฒนาคน และพฤติกรรมของบุคลากรให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ รู้จักควบคุมจิตใจ แก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งปรับปรุงตนเองให้เจริญก้าวหน้า พัฒนาการระบอบการดำเนินงาน และพัฒนาประเทศชาติ ให้อยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย การเสียสละประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

2.2 เอกสารทางทฤษฎีคุณธรรม จริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท (Piaget)

(เพียเจท, 1971 อ้างถึงใน ศิณามรณ์, 2552) เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์เป็นไปตามขั้นและขึ้นอยู่กับวัยตลอดจนความฉลาดของบุคคลในการที่จะรับรู้ กฎเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ของสังคมตามพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น โดยขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท แบ่งเป็น 2 ขั้นใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ขั้นยอมรับกฎเกณฑ์จากผู้อื่นที่มีอำนาจเหนือตน (Heteronomous) เริ่มตั้งแต่เกิดจนถึง 8 ปีในขั้นนี้บุคคลยอมรับกฎเกณฑ์จากผู้อื่นที่มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดา มารดา ครู และบุคคลอื่นที่มีอำนาจมากกว่าและเชื่อว่ากฎระเบียบเป็นสิ่งที่แน่นอนตายตัว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น ระเบียบนี้บิดา มารดาและผู้ใหญ่จึงมีอิทธิพลต่อเด็กอย่างชัดเจน

2. ขั้นการยอมรับของกฎเกณฑ์ (Autonomous) อายุตั้งแต่ 9 ปีขึ้นไปในขั้นนี้บุคคลจะมองสิ่งต่าง ๆ อย่างมีความสัมพันธ์กันมากขึ้นและเชื่อว่ากฎระเบียบต่าง ๆ ไม่สิ่งที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดสมบูรณ์แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้าทุกคนยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้น ในขั้นนี้เป็นระยะที่บุคคลเริ่มพัฒนาจริยธรรมขึ้นสู่ความคิดที่เป็นของตนเอง ไขเหตุผลโดยคำนึงถึงความยุติธรรมและพิจารณาจากผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ

เพียเจทเชื่อว่า การที่บุคคลจะพัฒนาจากขั้นยอมรับกฎเกณฑ์ จากผู้อื่นที่มีอำนาจเหนือตนมาขั้นการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของกฎเกณฑ์นี้เกิดจากการที่บุคคลได้สัมผัสกับสภาวะรอบตัวที่กว้างขวางขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง การมีบทบาทในกลุ่มเพื่อน ในกลุ่มคนในสังคมประกอบกับพัฒนาการทางสติปัญญาและประสบการณ์ของตนเองวิเคราะห์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ จนในที่สุดบุคคลก็จะได้ข้อสรุปต่าง ๆ ที่เป็นหลักการในใจของตนเอง

2. ทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรมของเอ็ทเซลส์

(พิเชษฐ รุ่งลาวัลย์, 2550 อ้างถึงในพระมหาชานนท ชัยมงคล, 2561) ได้กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรมเป็นการศึกษาการประพฤติตัวของคนในสิ่งถูกและสิ่งผิด การกระทำต่างๆ อาจพิจารณาว่าถูกหรือผิดแล้วแต่ว่าเป็นความตั้งใจของแต่ละบุคคลทฤษฎีที่อยู่บนฐานของที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากเหตุใดเหตุหนึ่ง (เนื่องมาจากเหตุและปัจจัย) ของการกระทำ คือทำสิ่งดีหรือเลว คำถามหลักที่สำคัญในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมข้างหนึ่ง คือ เป็นความดีที่แท้จริงหรือเป็นเพียงความดีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่พบเห็นเท่านั้น แบ่งเป็น 2 ทฤษฎีประกอบด้วย

ทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรมที่อยู่บนฐานของความตั้งใจ

จริยธรรมที่อยู่บนฐานของความตั้งใจของแต่ละบุคคลถือการตั้งใจ กระทำสิ่งนั้นเป็นหลักการกระทำทุกอย่างจะดีหรือชั่วอยู่ที่การตั้งใจที่เรียกว่าเจตนา ถ้ามีเจตนากระทำ ความดีด้วยกาย วาจา ใจ สามารถตัดสินได้ว่าการกระทำนั้นถูกต้องหรือไม่ ความตั้งใจทำดีจะเป็นความดีที่แท้จริง การกระทำทุกอย่างคือทำสิ่งดีหรือปราศจากความสนใจเนื่องมาจากเหตุและปัจจัย เมื่อมันเป็นไปตามกฎของธรรมชาติ ปัญหาหลักที่สำคัญในทฤษฎีเหล่านี้คือ รู้อะไรคือสิ่งที่ดีก็จะทำสิ่งที่ดีนั้น ศาสนาทุกศาสนา สอนให้รู้อะไรคือสิ่งที่ถูกแท้จริงและอะไรคือสิ่งที่ผิด จากการสอนของครูพระและผู้เคร่งศาสนา หรือจากหนังสือทางศาสนา อย่างไรก็ตามหลักศาสนาทั้งหมดสอนคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม แต่ไม่ได้สรุปเป็นข้อตกลงในลักษณะเป็นหลักปิดกั้นความเข้าใจหลักคุณธรรมจริยธรรมของศาสนาในแนวทางร่วมกันโดยทั่วไป เพื่อให้ทุกคนเข้าใจที่จะปฏิบัติตัวเป็นคนดีของทุกศาสนาได้ นักคิดด้านปรัชญาสวนหนึ่งมีแนวคิดว่าคุณเรามีความสามารถที่จะรู้การกระทำในสิ่งที่ถูกและผิดโดยกำเนิด เป็นสิ่งที่ธรรมชาติใหม่กับทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในโลกนี้อยู่แล้ว และทุกคนสามารถรับรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน สิ่งที่เป็นเรื่องยากก็คือ การหามาตรฐานว่าอะไรคือสิ่งที่ถูก และอะไรคือสิ่งที่ผิด

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมเป็นทฤษฎีที่เสนอจิตลักษณะ 8 ประการ ที่อาจเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดี เก่ง และมีความสุข ทฤษฎีดังกล่าวถูกนำเสนออยู่ในรูปของต้นไม้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นราก ส่วนที่เป็นลำต้น และส่วนที่เป็นดอกและผล (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2544) ดังนี้

รากของต้นไม้ มีรากหลัก 3 ราก สืบถึงลักษณะพื้นฐานของจิต 3 ประการ ได้แก่ (1) สุขภาพจิต หมายถึง บุคคลควรมีความวิตกกังวล ความตื่นเต้น ความไม่สบายใจอย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ที่พบเจอ (2) ความเฉลียวฉลาด (สติปัญญา) หมายถึง การรู้การคิดในขั้นรูปธรรมหลายด้าน และการคิดในขั้นนามธรรม และ (3) ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ความเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจ และสามารถคาดหรือทำนายความรู้สึกของบุคคลอื่น จิตลักษณะทั้ง 3 ประการนี้ จะเป็นจิตลักษณะพื้นฐานของจิตลักษณะ 5 ตัวบนลำต้น และเป็นจิตลักษณะพื้นฐานของพฤติกรรมของบุคคลในส่วนที่เป็นดอกและผล ดังนั้น บุคคลจะต้องมีจิตลักษณะทั้ง 3 ประการนี้ ในปริมาณสูงเหมาะสมตามวัย จึงจะทำให้จิตลักษณะอีก 5 ตัวบนลำต้นพัฒนาได้ดี และมีพฤติกรรมที่น่าปรารถนา

ส่วนที่เป็นส่วนกลางคือลำต้น อันเป็นผลมาจากจิตลักษณะพื้นฐานที่ราก 3 ประการ ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ประการ ได้แก่ (1) ทศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม ทศนคติ หมายถึง การเห็นประโยชน์และโทษของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพอใจ ไม่พอใจต่อสิ่งนั้น และความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คุณส่วนใหญ่เห็นว่าสำคัญ เช่น ค่านิยมที่จะศึกษาต่อในระดับสูง ค่านิยมในด้านการรักษาสุขภาพ ค่านิยมในการใช้สินค้าไทย เป็นต้น และคุณธรรม หมายถึง สิ่งที่คุณเห็นว่าดีงาม ส่วนใหญ่แล้วมักเกี่ยวข้องกับหลักศาสนา เช่น ความกตัญญู ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ เป็นต้น (2) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เจตนาของการกระทำที่ทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวหรือพวกพ้อง (3) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลว่า สิ่งที่คุณทำลงไปในปัจจุบัน จะส่งผลอย่างไร ในปริมาณเท่าใด ต่อใคร

ตลอดจนความสามารถในการอดทนรอต่อผลสำเร็จที่สูงงอมที่ควรจะมีควรได้ (4) ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ความเชื่อว่าผลที่ตนกำลังได้รับอยู่ เกิดจากการกระทำของตนเอง ไม่ใช่เกิดจากโชคเคราะห์ ความบังเอิญ หรือ การควบคุมของคนอื่น เป็นความรู้สึกในการทำนายได้ ควบคุมได้ของบุคคล และ (5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมานะพยายามฝ่าฝืนอุปสรรคในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อ จิตลักษณะทั้ง 5 ประการนี้ เป็นสาเหตุของพฤติกรรมที่น่าปรารถนาที่เปรียบเสมือนดอกและผลบนต้นไม้

ส่วนที่เป็นดอกและผล เป็นส่วนของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง แสดงพฤติกรรมการทำงานดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนดี และแสดงพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวมอย่าง มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนเก่ง พฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมของคนดี ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

1.1 พฤติกรรมไม่เบียดเบียนตนเอง เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่เป็นการทำร้ายหรือทำลายตนเอง เช่น พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเอง พฤติกรรมการบริโภคสิ่งที่มีประโยชน์ ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่ติดยาเสพติด ไม่เล่นการพนัน เป็นต้น

1.2 พฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่ทำร้าย ทำลาย หรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เช่น พฤติกรรมซื่อสัตย์ พฤติกรรมการขับขี่อย่างมีมารยาท พฤติกรรมไม่ก้าวร้าว เป็นต้น

2. พฤติกรรมของคนเก่ง ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

2.1 พฤติกรรมรับผิดชอบ เช่น พฤติกรรมการทำงาน พฤติกรรมการปกครองของหัวหน้า พฤติกรรม รับผิดชอบต่อหน้าที่ และพฤติกรรมเคารพกฎหมาย เป็นต้น

2.2 พฤติกรรมพัฒนา เช่น พฤติกรรมพัฒนาตนเอง (พฤติกรรมใฝ่รู้ พฤติกรรมรักการอ่าน เป็นต้น) พฤติกรรมพัฒนาผู้อื่น (พฤติกรรมการสนับสนุนให้ผู้อื่นปลอดภัยในการทำงาน พฤติกรรมความเป็นกัลยาณมิตร เป็นต้น) และพฤติกรรมพัฒนาสังคม (พฤติกรรมอาสา เป็นต้น)

ทฤษฎีการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification Theory)

ทฤษฎีปรับพฤติกรรมมีหลักสำคัญ คือ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกจะมีอิทธิพลต่อการแสดง พฤติกรรมของบุคคลในอนาคต พฤติกรรมที่แสดงออกแล้วได้รับผลเป็นที่พึงพอใจจะมีแนวโน้มให้เกิด พฤติกรรมนั้นอีกโดยเงื่อนไขของการเสริมแรง (Reinforcement) แต่ถ้าหากพฤติกรรมใดที่แสดงออกแล้วได้รับ ผลไม่พึงพอใจ พฤติกรรมนั้นมีแนวโน้มว่า จะไม่เกิด การ ลงโทษ (Punishment) จึงเป็นการให้สิ่งที่ไม่พึงพอใจ เพื่อลดหรือระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา ซึ่งบุคคลสามารถรับการเสริมแรงหรือการลงโทษได้ ตามหลักการ คือ ถ้าต้องการให้เกิด พฤติกรรมใด ก็ใช้การเสริมแรง ถ้าไม่ต้องการให้เกิดพฤติกรรมใด ก็ใช้วิธีลงโทษ

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมมีหลักสำคัญ คือ เน้นที่ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ที่ เกิดจากการเรียนรู้ สำหรับการประเมินความผิดถูกของพฤติกรรม ทฤษฎีนี้เชื่อว่า มนุษย์เรียนรู้โดยการสังเกตสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิด จากประสบการณ์ จากคำบอกเล่า และข้อบันทึกจากเอกสารความรู้ ที่มนุษย์ได้เรียนรู้เหล่านี้สามารถใช้เป็นตัว ควบคุมพฤติกรรมของตนได้ การที่มนุษย์ได้มีโอกาส สังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นและผลของพฤติกรรมนั้น เขาสามารถคาดหมายเหตุการณ์อื่นๆ ที่จะเกิดขึ้นใหม่ได้ ฉะนั้น อิทธิพลสำคัญต่อการเรียนรู้ของบุคคล ได้แก่

ครอบครัว เพื่อน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง คบอกเล่าและสื่อมวลอื่นๆ ซึ่งต้นฉบับที่ดีและกระตุ้นความสนใจ จะช่วยให้บุคคล เลียนแบบพฤติกรรมที่ดีได้ โดยทฤษฎีนี้ สามารถนำไปประยุกต์ได้เป็นอย่างดีกับเยาวชนไทย ซึ่งมีความผูกพันอย่างใกล้ชิดกับพ่อแม่ ญาติ สมาชิกในครอบครัว หากบุคคลดังกล่าวทำตนให้เป็น แบบอย่างที่ดี เยาวชนสามารถเกิดการเรียนรู้ และปรับพฤติกรรมของตนไปในทางที่ดีได้จากการ เลียนแบบอย่างที่ดี

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู

(ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต, 2565) ได้กล่าวว่า คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ให้เพิ่มคุณธรรม “กตัญญู” เป็นคุณธรรมเป้าหมายจากคุณธรรม 4 ประการ เป็นคุณธรรม 5 ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู” และเห็นชอบให้บรรจุคุณธรรมคุณธรรมเป้าหมาย 5 ประการไว้ในแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)

(คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ, 2561) ได้ให้ความหมายไว้ว่า พอเพียง หมายถึง ความพอเพียงในการดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง มีเหตุมีผล ใช้ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีความพอประมาณ พอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม ไม่ประมาท สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

ความหมายของคำว่า พอเพียง

(สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า พอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นจะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

(กฤษฎ. 2549 : 10-11) ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร เพื่อรองรับผลกระทบซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบเพื่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุสังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

คุณลักษณะพอเพียง

1. มีความพอประมาณ พอควร พออยู่ พอกิน มีความสงบ
2. ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม
3. มีเหตุมีผล ใช้ความรู้รอบคอบ รอบด้าน คำนึงถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้น
4. มีภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

พุทธศาสนา ได้อธิบายว่า ความพอเพียง ประกอบด้วย

1. ความพอดี (มัชฌิมาปฏิปทา) คือ ทางสายกลางในการดำเนินชีวิตที่แสวงหาทั้งความสุขทางกาย และความสุขทางจิตใจไปพร้อมกัน โดยไม่ยึดติดกับวัตถุนิยมมากเกินไป จนละทิ้งคุณค่าทางจิตใจ ไม่หลงยึดติดกับคุณค่าทางจิตใจมากเกินไป จนละทิ้งการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เกิดความพอดีระหว่างการพัฒนาด้านกายภาพและการพัฒนาด้านจิตใจ

2. ความพอเหมาะ (มัตตัญญูตา) คือ ความรู้จักประมาณในการบริโภค เพื่อสนองความต้องการตามความเหมาะสมและความจำเป็น โดยให้ความสำคัญแก่คุณค่าแท้มากกว่าคุณค่าเทียม เช่น การเลือกซื้อสินค้าที่มีราคาเหมาะสมกับฐานะเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย แทนที่จะเลือกซื้อสินค้าราคาแพงเพียงเพื่อแสดงความมีหน้ามีตาในสังคม

3. ความพอใจ (สุข) คือ รู้จักพอใจอิมใจกับทรัพย์ที่หามาได้ด้วยน้ำพักน้ำแรง (อัตถิสุข) พอใจในการใช้จ่ายทรัพย์นั้นเลี้ยงตนและแบ่งปัน (โภคสุข) พอใจที่เป็นไทเพราะไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว (อนนสุข) และพอใจในการประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต (อนวัชชสุข)

เพราะฉะนั้น “พอเพียง” ตามหลักพุทธศาสนา คือ ทางสายกลางในการดำเนินชีวิตที่มีความพอดีระหว่างการพัฒนาทางวัตถุและการพัฒนาทางจิตใจโดยมีการบริโภคตามความเหมาะสมและความจำเป็น มีเป้าหมายอยู่ที่ความพอใจหรือความสุข 4 ประการ คือ สุขจากการมีทรัพย์ สุขจากการจ่ายทรัพย์นั้น สุขจากการไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว และสุขจากการงานที่สุจริต

จากความหมายของพอเพียง สรุปได้ว่า พอเพียง หมายถึง การดำรงชีวิตอย่างสายกลาง อยู่อย่างสมถะ ไม่เดือดร้อนตัวเอง และไม่เดือดร้อนผู้อื่น คู่กับความทุกข์ที่ได้มาจากการใช้ชีวิตที่พอเพียง

ความหมายของวินัย

คำว่า วินัย เป็นคำใหญ่มาก มีความหมายกว้างกว่าที่เราใช้กันทั่วไปมาก และเป็นคำศัพท์ที่มาความสำคัญอย่างยิ่งในพระพุทธศาสนา มักใช้ควบคู่กับคำว่า ธรรม ดังที่มีคำเรียกพระพุทธศาสนาว่า “ธรรมวินัย” และคำทั้งสองนี้มีความหมายสัมพันธ์กัน พระพุทธศาสนาถือว่าความจริงของสิ่งทั้งหลายเป็นเรื่องธรรมดา มีอยู่แล้วในธรรมชาติ ไม่ว่าพระพุทธเจ้าจะเกิดหรือไม่เกิด มันก็เป็นอย่างนั้นเป็นธรรมดา ธรรมดา และธรรมดานี้แหละ คือ ธรรม พระพุทธเจ้าทรงค้นพบธรรมคือความจริงนั้นแล้วก็ทรงนำมาประกาศเผยแผ่สั่งสอนชี้แจงแสดงให้เข้าใจง่าย หน้าที่ของพระพุทธเจ้าเกี่ยวกับธรรมก็เพียงค้นพบและเอามาประกาศและสั่งสอน เพราะธรรมเป็นความจริงที่มีอยู่แล้วในธรรมชาติ

การที่จะให้ความจริงของธรรมชาติดีผลในทางปฏิบัติ เป็นประโยชน์แก่หมู่มนุษย์ในสังคม ก็ต้องนำหลักความจริงคือธรรมนั้นมาจัดตั้ง วางเป็นระบบระเบียบ โดยนำเอาหลักความจริงที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นเรื่องของกฎแห่งเหตุปัจจัย หรือความเป็นไปตามเหตุปัจจัยของสิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้น โดยเป็นเหตุเป็นผลแก่กันนั้น พุทธสันๆ ว่า เอาหลักเกณฑ์ในกฎธรรมชาตินั้น มาวางรูปเป็นกฎในหมู่มนุษย์ จากกฎในธรรมชาติก็มาเป็นกฎในหมู่มนุษย์ การจัดตั้งวางระบบระเบียบในหมู่มนุษย์นี้แหละเรียกว่า วินัย

กฎของธรรมชาติเรียกว่า “ธรรม” กฎของมนุษย์เรียกว่า “วินัย”

กฎ 2 อย่างนั้นมีความสัมพันธ์กัน ประกอบด้วย

ประการที่ 1 โดยหลักการสำคัญ วินัย ต้องตั้งอยู่บนฐานของธรรม คือ ต้องมีความจริงในธรรมชาติเป็นฐานอยู่ ถ้าไม่มีความจริงในธรรมชาติเป็นฐาน วินัยก็ไม่มีความหมาย

ประการที่ 2 การที่เราจัดวางกฎเกณฑ์ที่เป็นเหตุเป็นผลขึ้นในหมู่มนุษย์ ก็เพื่อจะให้ได้ผลตามธรรม และมีความมุ่งหมายเพื่อธรรมนั่นเอง คือเพื่อจะให้การทำตามธรรมนั้นเกิดผลเป็นจริงในหมู่มนุษย์ เราจึงได้วางกฎเกณฑ์ของมนุษย์ขึ้นมา พูดยุติให้เข้าใจง่ายขึ้นว่า เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามนุษย์จะปฏิบัติตามและได้ประโยชน์จากกฎธรรมชาตินี้ หรือใช้กฎธรรมชาตินี้เป็นประโยชน์ได้ดีที่สุด เราจึงวางกฎมนุษย์ขึ้นมา

กฎธรรมชาติมีอยู่เป็นธรรมดา ส่วนกฎมนุษย์นั้นเป็นกฎสมมติ สมมติ คือ การตกลงร่วมกัน หรือยอมรับร่วมกัน สมมติ มาจาก “สัง” กับ “มติ” มติ แปลว่า การยอมรับ หรือการตกลง “สัง” แปลว่า ร่วมกัน “สมมติ” จึงมีความหมายว่า ข้อตกลงร่วมกัน ตรงกับภาษาอังกฤษ ว่า convention

“สมมติ” ไม่ใช่สิ่งเหลวไหล แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากความเข้าใจในหลักความจริงที่เป็นเหตุเป็นผลแล้วนำความรู้ขึ้นมาจัดวางเป็นข้อกำหนดเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ เช่น เมื่อเราจ้างคนขุดดิน ก็จะมีการวางกฎเกณฑ์แห่งเหตุและผลขึ้นมา กฎที่เราวางขึ้นนั้น เป็นกฎของมนุษย์ คือเป็นกฎสมมติ แต่เราวางกฎสมมตินั้นขึ้น โดยอาศัยความรู้ในความเป็นเหตุเป็นผลที่มีจริงเป็นจริงอยู่ในกฎธรรมชาติ เพราะฉะนั้น จึงมีกฎ ๒ กฎซ้อนกันอยู่ คือ กฎธรรมชาติที่เป็นความจริงแท้ กับกฎมนุษย์ที่เป็นสมมติ

กฎของธรรมชาติ คือการขุดดินเป็นเหตุ การเกิดหลุมเป็นผล กฎของธรรมชาตินี้เรียกสั้นๆ ว่า ธรรม ส่วนในหมู่มนุษย์ เราให้คนมาขุดดิน เราให้เงินเขา 3,000 บาท ต่อเดือน เรียกว่าเขาได้เงินเดือน 3,000 บาท ก็วางเป็นกฎของมนุษย์ขึ้น คือ การขุดดินเป็นเหตุ การได้เงินเดือน สามพันบาทเป็นผล การวางเป็นกฎในหมู่มนุษย์ขึ้นนี้ เรียกว่า วินัย ซึ่งเป็นความจริงขึ้นมาได้เพราะมนุษย์ยอมรับ จึงเป็นสมมติ ไม่ใช่ความจริงแท้ (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์, 2538)

จากความหมายของวินัย สรุปได้ว่า วินัย หมายถึง การสร้างกฎให้ตัวเองอย่างเป็นระเบียบ เพื่อปฏิบัติให้เกิดเป็นกิจวัตรให้กับตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไม่มีขาด จนเป็นสิ่งยึดปฏิบัติติดตัวก่อเกิดเป็นวินัยในตัวเองกับการใช้ชีวิตของตน

ความหมายของสุจริต

(ประสิทธิ์ โฆวิไลกุล, 2548) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สุจริต หมายถึง เป็นคำที่มีความหมายกว้าง และยากที่จะกำหนดหลักเกณฑ์แน่นอนลงไปให้ชัดเจนหากอธิบายความสุจริตตามกรอบของกฎหมายแล้ว การที่จะกล่าวว่าหลักสุจริตมีต้นกำเนิดมาจากอะไร และเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อใดนั้น จึงเป็นการตีกรอบได้ค่อนข้างยาก แต่เมื่อวิเคราะห์จากหลักทางกฎหมาย หลักสุจริตจะแทรกซึมอยู่ในระบบกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็กฎหมายแบบ Common Law และ Civil Law อีกทั้งคำว่า สุจริต ยังเป็นที่คุ้นเคยกันดีในสังคมมานาน ฉะนั้น หากจะศึกษาที่มาของสุจริตจึงจะต้องศึกษาตั้งแต่การเกิดขึ้นของมนุษย์ เพราะการรวมกันเป็นสังคมของมนุษย์นั้นเกิดขึ้นมาก่อนที่จะมีกฎหมาย

(เจ เอฟ, 1991) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สุจริต หมายถึง การที่มนุษย์มีความต้องการที่จะอยู่รอด ต้องการดำรงเผ่าพันธุ์ของตนเอง มนุษย์จึงจำเป็นต้องมีการพึ่งพากันและกัน เพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าว จึงเกิดการรวมกลุ่มอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และโดยเหตุนี้เองมนุษย์จึงต้องรู้จักที่จะเรียนรู้ และอดทนต่อสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม ยอมโอนอ่อนผ่อนปรนแก่กัน รวมทั้งต่างก็มีหน้าที่ของตนเอง และได้รับการคาดหวังจากสมาชิกคนอื่นว่าแต่ละคนจะปฏิบัติหน้าที่ของตนเองเพื่อความอยู่รอดของกลุ่ม ต่อมาเมื่อกลุ่มคนดังกล่าวพัฒนาไปเป็นชุมชนที่มีความเจริญมากขึ้น แนวคิดเรื่องหน้าที่นี้ก็พัฒนาตามไปด้วย จากระยะเริ่มแรกซึ่งมักจะเป็นหน้าที่ในลักษณะเพื่อการยังชีพ เช่น เมื่อสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มนักล่าสัตว์ได้ล่าเหยื่อไปตามทางที่ตกลงกันไว้แล้ว สมาชิกอีกคนหนึ่งของกลุ่มจะจับสัตว์นั้น ก็พัฒนาไปสู่หน้าที่ตามคำสัญญา (Obligation of Promise) ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงการที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติตามสัญญาที่ตนได้ให้สัญญาไว้ เกิดจากเหตุผลในทางปฏิบัติเพื่อการดำรงอยู่ของกลุ่มนั่นเอง

(สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สุจริต หมายถึง ประพฤติชอบ ประพฤติในทางที่ถูกต้อง ตรงข้ามกับคำว่า ทุจริต เช่น เขาทำมาหากินด้วยความสุจริต ชีวิตจึงเต็มไปด้วยความสุขกายสบายใจ ธุรกิจที่สุจริตย่อมอยู่คงทนมากกว่าธุรกิจที่ทุจริตในการใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ตทุกคนควรเผยแพร่ข้อความหรือรูปภาพโดยสุจริต คำว่า สุจริต มักใช้ควบคู่กับคำว่า ซื่อสัตย์ เป็น ซื่อสัตย์สุจริต เช่น กฎหมายกำหนดให้ข้าราชการพลเรือนต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เทียงธรรม ขยันหมั่นเพียร และดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ

จากความหมายของสุจริต สรุปได้ว่า สุจริต หมายถึง หมายถึง ประพฤติชอบ ประพฤติในทางที่ถูกต้อง ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่น ยืนหยัดในการรักษาความจริง ความถูกต้อง ความเป็นธรรมทั้งปวง กล้าปฏิเสธการกระทำที่ไม่ซื่อตรงไม่ซื่อสัตย์ของบุคคลอื่นที่จะก่อให้เกิด ความเสียหายต่อส่วนรวม

ความหมายของจิตอาสา

(พระไพศาล วิสาโล, 2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง เป็นจิตใจที่พร้อมจะสละเวลา แรงกายและสติปัญญาเพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นจิตที่ไม่นิ่งดูดาย เมื่อพบเห็นปัญหาหรือความทุกข์เกิดขึ้นกับผู้คนเป็นจิตที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดี และเห็นน้ำตาเปลี่ยนรอยยิ้มเป็นจิตที่เปี่ยมด้วยบุญ คือ ความสงบเย็นและพลังแห่งความดี และพลังแห่งการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เพื่อให้ทุกคนมีความสุข

(วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง ความสำนึกของบุคคลที่มีต่อส่วนรวม เป็นจิตที่เป็นผู้ให้ คิดดี คิดบวก มีความหวังดีต่อผู้อื่น เป็นความสมัครใจ เต็มใจ ตั้งใจทำ อวยกช่วยเหลือ โดยไม่หวังผลตอบแทน และส่งผลให้เกิดความสุขทางจิตใจ ผู้ที่มีจิตสาธารณะจะแสดงพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์ เพื่อส่วนรวม การงดเว้นการกระทำที่จะส่งผลให้เกิดความชำรุดเสียหาย การมีส่วนร่วมดูแลรักษา และเคารพสิทธิของบุคคลอื่นในการใช้ทรัพย์สินส่วนรวม

(ศูนย์คุณธรรม, 2548) ได้ให้ความหมายไว้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง เป็นจิตที่พร้อมจะสละเวลา แรกายสติปัญญา เพื่อ สาธารณประโยชน์ เป็นจิตที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดี อันเกิดจากพื้นฐานความคิด ได้แก่ การบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อส่วนรวมมิใช่เพื่อส่วนตัว การกระทำที่เป็นไปโดยความสมัครใจ กำไรไม่มุ่งหวัง ผลตอบแทน และการอุทิศกำลังกายกำลังใจ และเวลาให้ส่วนรวม

จากความหมายของสุจริต สรุปได้ว่า สุจริต หมายถึง หมายถึง การทำงานด้วยความสมัครใจตั้งใจ อยากร่วมมือพร้อมที่จะเป็นผู้เสียสละเวลา แรกายแรงใจ แบ่งปันสิ่งของให้ความเมตตากรุณาเกื้อกูลกัน มีสติปัญญาในแก้ไขปัญหาและความทุกข์ที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นสาธารณะประโยชน์ชุมชนและสังคมรู้จักเอาใจใส่ เรื่อง ส่วนรวมเพื่อให้ผู้อื่นมีความสุข โดยไม่หวังผลตอบแทนและส่งเสริมให้การพัฒนาคนและสังคมให้บังเกิด ความสงบสันติสุข

ความหมายกตัญญู

ความกตัญญู เป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ ในสังคมมนุษย์ต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับ ผู้อื่นและสิ่งอื่น ชีวิตด้านกายภาพดำรงอยู่ได้เพราะได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากบุคคลต่างๆ มีบิดา มารดา ครูอาจารย์ ญาติ พี่น้อง เป็นต้น นอกจากนั้น ต้องพึ่งพาอาศัยสิ่งเหล่าอื่นอีก เช่น อาศัยปัจจัย 4 เป็นเครื่องเลี้ยงชีวิตจึงจะมีชีวิต อยู่รอดได้ ในส่วนจิตใจมนุษย์ก็ได้รับการปลูกฝังอบรมลักษณะ คุณค่าทางจิตใจจากบุคคลอื่น มีบิดามารดา เป็นต้น ให้มีทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม อันเป็น หลักสำคัญในการดำเนินชีวิตให้ความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของมนุษย์ ความกตัญญู นี้เป็นคุณธรรมที่มนุษย์พึงปฏิบัติมิใช่เฉพาะต่อมนุษย์ด้วยกันเท่านั้น แต่ให้มีแม้แต่ต่อสัตว์และพืชทั้งหลายด้วย (ประยูร โภคิน, 2537)

(ธรรมสภา, 2540) ได้ให้ความหมายความกตัญญู คือ คุณธรรมที่สำคัญยิ่งในสังคม เป็นหลักธรรม เชื่อมสัมพันธ์คนในสังคมให้เกิดความสำนึกในพระคุณและตอบแทนพระคุณซึ่งกันและกัน อันเป็นคุณธรรม สำคัญที่ช่วยค้ำจุนสังคมให้มีความมั่นคงและสันติสุข พระพุทธเจ้าได้ตรัสถึงความสำคัญของความกตัญญูกตเวทิต์ ไว้มากมาย ดังเช่น ในพระสุตตันตปิฎก ความว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้ประกอบด้วยคุณธรรม 4 ประการ เหมือนถูกเข็ญมาประดิษฐานไว้ในสวรรค์ ธรรม 4 ประการนั้นเป็นไฉน คือ 1) กายสุจริต 2) วชิสุจริต 3) มโนสุจริต 4) ความเป็นคนกตัญญูกตเวทิต์ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้ประกอบด้วยคุณธรรม 4 ประการนี้ แลเหมือนถูกเข็ญมาประดิษฐานไว้ในสวรรค์” (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) นอกจากนี้ ในมงคลสูตรก็ตรัสไว้ว่า “ความกตัญญูเป็นอุดมมงคลอย่างยิ่ง” และมีพุทธศาสนสุภาษิต กล่าวยกย่องสรรเสริญ ผู้มีความกตัญญูกตเวทิต์ว่า “นิमितต์ สาธูรูปานํ กตญญูกตเวทิตา” แปลว่า บุคคลที่มีความกตัญญูรู้อุปการะ ที่ท่านทำแล้วตอบแทนพระคุณท่าน ท่านกล่าวว่าเป็นคนดี

(สุวรรณฐา ลิม และ พระปลัดสมชาย ปโยโค, 2562) ได้ให้ความหมาย กตัญญู คือ ความรู้ และการยอมรับรู้ในบุญคุณของบุคคลที่กระทำแล้วทั้งแก่ตนเองและแก่ส่วนรวม ตลอดถึงสถาบัน สัตว์ และ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่มีต่อตัวเราทั้งทางตรงและทางอ้อม และพยายามกระทำตอบแทนด้วยการทดแทนพระคุณ ช่วยเหลืออุปการะ ยกย่อง บำรุง รักษาให้คงอยู่ในสภาพที่ดีงามเพื่อความสงบสุขของสังคม ความกตัญญูเป็น คุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อกันและกัน ด้วยความสำนึกในบุญคุณของคนอื่นที่ทําแล้ว แก่ตน ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ความกตัญญูในวิทยานิพนธ์นี้ มี 2 ลักษณะ คือ กตัญญูชั้นสามัญ ได้แก่ การรู้

อุปการที่คนอื่นทำให้แก่ตนเป็นส่วนตัว และกตัญญูชั้นสัตบุรุษ ได้แก่ การรู้คุณงามความดีที่คนผู้ได้บำเพ็ญคุณประโยชน์หรือกระทำความดีที่เกื้อกูลแก่ส่วนรวม ไม่ว่าจะทำให้แก่ตนหรือไม่ก็ตาม โดยความบริสุทธิ์ใจ ส่วนกตเวทิตีมี 2 ลักษณะ คือ ประภาศคุณท่าน ได้แก่ ประภาศความดีของผู้พระคุณต่อตน หรือด้วยการปฏิบัติตนเป็นคนดี และตอบแทนคุณท่าน ได้แก่ การตอบแทนด้วยวัตถุสิ่งของ ด้วยการรับใช้ดูแล ด้วยความเคารพ เชื้อฟุ้งผู้ใหญ่และผู้ที่มีพระคุณต่อเราด้วย หลักธรรมที่ส่งเสริมธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดกตัญญูกตเวทิตีตามหลักการของพระพุทธศาสนา สำหรับสังคมสงฆ์ คือต้องปฏิบัติตามหลักอนาคาเรียนวินัย ส่วนหลักธรรมสำหรับคฤหัสถ์บุคคลหาได้ยาก 2, พรหมวิหารธรรม 4, ฆราวาสธรรม 4, สังคหวัตถุ 4, อุบาสกธรรม 5, คารวะ 6 และ ทิศ 6 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญก่อให้เกิดมีจิตสำนึกกตัญญูรู้คุณสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ คำว่า “ชาติ” นับว่าเป็นสถาบันสำคัญของประชาชนที่จะต้องช่วยกันรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และสร้างความสามัคคีเพื่อให้ชาติมีความเจริญรุ่งเรืองเป็นที่พึ่งได้ ในฐานะที่เราเป็นพลเมืองของชาติ โดยการปฏิบัติต่อกันปราศจากการเบียดเบียนซึ่งกันและกันอยู่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น การมีจิตสำนึกกตัญญูต่อศาสนา นับว่าเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับพุทธศาสนิกชน จะต้องช่วยกันปกป้องรักษา ด้วยการศึกษาศึกษาปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธองค์ให้เข้าใจ และเข้าถึงแก่นแท้ในพระพุทธศาสนาทั้งในส่วนของภาคปริยัติและภาคปฏิบัติการสร้างจิตสำนึกกตัญญูต่อพระพุทธศาสนา จำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับมิติของการฟื้นฟู คุณธรรม จริยธรรมของสังคมพุทธให้เป็นที่ประจักษ์ชัดแก่สังคมโลกในฐานะที่ประเทศไทยนั้นเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาแห่งโลก ก็ต้องฝึกหัดตนด้วยการปฏิบัติบูชา เพื่อพัฒนาจิตใจของเรานั้นให้หลุดพ้นจากก้องกิเลสทั้งปวงได้

จากความหมายของกตัญญู สรุปได้ว่า กตัญญู หมายถึง ผู้รู้บุญคุณผู้อื่น ระลึกถึงบุญคุณ ผู้มีพระคุณ แล้วทำคุณตอบแทนแก่ผู้มีพระคุณ

2.4 แนวคิดและทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคม (Social Support Theory)

ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม

การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีจุดมุ่งหมายที่นำมาซึ่งการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งรูปนามธรรมและนามธรรม เช่น ความรักใคร่ผูกพัน การได้ช่วยเหลือเอื้อประโยชน์แก่ผู้อื่น การให้คำแนะนำ การรับรู้ ความเข้าใจ การตอบสนองต่อทางอารมณ์ความรู้สึก การให้ข้อมูล การให้วัตถุสิ่งของ ตลอดจนการยอมรับ การเห็นคุณค่า และการได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งทำให้บุคคลนั้นสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้มีผู้ให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคมไว้ดังนี้

(คาร์ห์น, 1979) ให้ความหมายว่า เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยบุคคลจะมีการช่วยเหลือในด้านวัตถุ ยอมรับซึ่งกันและกัน และแสดงออกถึงความรู้สึกที่ดีต่อกัน

(ธอท์ส, 1982) ได้ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายความว่า เป็นการที่บุคคลใดในเครือข่ายได้รับการช่วยเหลือด้านอารมณ์และสังคม สิ่งของหรือข้อมูล ซึ่งการสนับสนุนนี้จะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญและตอบสนองต่อความเจ็บป่วยหรือความเครียดได้ในระยะเวลาที่รวดเร็วขึ้น และเห็นว่าเป็นมโนทัศน์หลายมิติ ซึ่งจะพิจารณามิติใดมิติหนึ่งไม่ได้ต้องพิจารณารวมกันทุกด้าน

(เนสแมนและเฮอเรนแมน, 1994) กล่าวว่า การพิจารณาการสนับสนุนทางสังคมที่ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นการรับรู้ต่อการสนับสนุนทางสังคมมากกว่า แทนที่จะเป็นการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากผู้อื่นแต่เป็นการประเมินด้วยตัวผู้รับการสนับสนุนทางสังคมเอง มิใช่การประเมินโดยผู้ให้การสนับสนุนทางสังคม ซึ่งจะพิจารณาตัวแปรเครือข่ายสังคมที่แตกต่างกันออกไป นั่นคือ แบบปรนัย (Objective) แต่การสนับสนุนทางสังคม ควรจะเป็นการพิจารณาตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมในเชิงอัตวิสัยซึ่งขึ้นอยู่กับบุคคล (Subjective)

ความหมายของการสนับสนุนการสนับสนุนทางสังคมของแต่ละนักวิจัยมีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การสนับสนุนการสนับสนุนทางสังคม คือ การที่บุคคลหนึ่งๆ ได้รับการสนับสนุนทางสังคมหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น ด้านอารมณ์ ด้านสิ่งของ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านความเคารพ

ประเภทของการสนับสนุนทางสังคม

(จาคอบสัน, 1986) ได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคม ออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional Support) คือ พฤติกรรมที่ทำให้รู้สึกสบายใจ และเชื่อว่ามิบุคคลยกย่องเคารพนับถือ รัก หรือพฤติกรรมอื่น ๆ ซึ่งแสดงถึงความเอาใจใส่และความมั่นใจ
2. การสนับสนุนทางด้านสติปัญญา (Cognitive Support) คือ ความรู้ข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำที่จะช่วยให้บุคคลเข้าใจสิ่งต่าง ๆ และสามารถปรับตัวได้กับความเปลี่ยนแปลง
3. การสนับสนุนทางด้านสิ่งของ (Material Support) คือ สิ่งของและบริการต่าง ๆ ที่ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 สถานที่ระยะเวลาการศึกษาวิจัย

สถานที่ หน่วยงานในสังกัดกรมควบคุมโรค จำนวน 43 หน่วยงาน ระยะเวลา 12 เดือน

3.2 แผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

ตารางที่ 1 แผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

กิจกรรม/ ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน											
	ต.ค. 66	พ.ย. 66	ธ.ค. 66	ม.ค. 67	ก.พ. 67	มี.ค. 67	เม.ย. 67	พ.ค. 67	มิ.ย. 67	ก.ค. 67	ส.ค. 67	ก.ย. 67
1. เตรียมหัวข้องานวิจัย												
1.1 คิดหัวข้อ ศึกษาแนวคิดและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง												
1.2 เขียนเค้าโครงงานวิจัย												
1.3 เสนอหัวข้อและเค้าโครงให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ												
2. แนวคิดและรูปแบบงานวิจัย												
2.1 พัฒนาแนวคิดและรูปแบบงานวิจัย												
2.2 จัดทำรายละเอียดขั้นตอนและระเบียบวิธีวิจัย												
3. ดำเนินงานวิจัย												
3.1 ปรับปรุง/แก้ไขผลงานวิจัยตามคำแนะนำของคณะกรรมการ												
3.2 รวบรวมข้อมูล												
3.3 วิเคราะห์ข้อมูล												
3.4 สรุปผลการวิจัย												
4. เขียนรายงานวิจัย												
4.1 เขียนรายงานวิจัย												
4.2 เสนอรายงานวิจัย												
5. ปรับปรุงแก้ไข												
5.1 ปรับปรุง/แก้ไขผลงานวิจัยตามคำแนะนำของคณะกรรมการ												
6. ส่งผลงานวิจัย												
6.1 ส่งผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์												

3.3 ประชากรที่จะศึกษา

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรของบุคลากรส่วนกลางกรมควบคุมโรค จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด ดังนี้

ลำดับ	หน่วยงาน	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	พนักงาน กระทรวงสาธารณสุข	ลูกจ้างประจำ	รวม (คน)
1	สำนักงานเลขานุการกรม	25	36	-	8	69
2	กองกฎหมาย	14	15	-	-	29
3	กองควบคุมโรคและภัยสุขภาพในภาวะฉุกเฉิน	33	21	-	-	54
4	กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ	27	14	-	-	41
5	กองบริหารการคลัง	43	17	-	3	63
6	กองบริหารทรัพยากรบุคคล	50	20	-	4	74
7	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	23	32	-	1	56
8	กองระบาดวิทยา	92	15	-	4	111
9	กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	103	18	11	3	135
10	กองโรคติดต่อทั่วไป	92	25	57	6	180
11	กองโรคติดต่อทางแมลง	73	13	-	10	96
12	กองโรคไม่ติดต่อ	42	25	20	-	87
13	กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	140	19	16	6	181
14	กองวัณโรค	68	14	-	13	95
15	สถาบันบำราศนราดูร	367	30	375	7	779
16	สถาบันราชประชาสมาสัย	228	26	172	6	432
17	สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	31	20	-	-	51

ลำดับ	หน่วยงาน	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	พนักงาน กระทรวงสาธารณสุข	ลูกจ้างประจำ	รวม (คน)
18	กลุ่มตรวจสอบภายใน	9	4	-	-	13
19	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	5	10	-	-	15
20	สำนักงานบริหารโครงการกองทุนโลก	4	-	-	-	4
21	สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ	10	27	-	-	37
22	กองดิจิทัลเพื่อการควบคุมโรค	23	13	-	-	36
23	สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ	13	14	-	-	27
24	กลุ่มงานจริยธรรม	3	4	-	-	7
25	สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา	16	8	-	1	25
26	สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง	91	18	-	5	114
27	กองนวัตกรรมและวิจัย	25	16	-	1	42
28	กองป้องกันการบาดเจ็บ	24	16	-	-	40
29	สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการโครงการพระราชดำริฯ	3	5	-	1	9
30	กองด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศและกักกันโรค	56	11	-	1	68
31	สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	18	2	-	2	22
32	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 เชียงใหม่	175	57	7	105	344
33	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 2 พิษณุโลก	113	53	17	67	250
34	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 นครสวรรค์	91	29	8	19	147
35	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี	92	23	19	19	153
36	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 ราชบุรี	109	30	30	57	226

ลำดับ	หน่วยงาน	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	พนักงาน กระทรวงสาธารณสุข	ลูกจ้างประจำ	รวม (คน)
37	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ชลบุรี	147	44	17	58	266
38	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น	117	18	-	38	173
39	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 อุตรธานี	79	28	-	57	164
40	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 นครราชสีมา	123	40	11	41	215
41	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 อุบลราชธานี	124	26	14	35	199
42	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 นครศรีธรรมราช	132	37	9	71	249
43	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา	158	50	5	43	256
	รวม	3,211	943	788	692	5,634

3.4 ขนาดตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. ขนาดตัวอย่าง คือ บุคลากรกรมควบคุมโรค ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข โดยขอข้อมูลจำนวนบุคลากรจากกองบริหารทรัพยากรบุคคล

ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง และทำการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมด 5,634 คน โดยใช้หลักการคำนวณสูตรของ Yamane (1973)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ที่ 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนที่ค่า} &= \frac{5634}{1+5634 (0.05)^2} \\ &= \frac{5634}{1+5634 (0.0025)} = 373.48 \\ &= 374 \end{aligned}$$

ขนาดตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากร ที่มีจำนวนมากและมีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยสุ่มที่สามารถจำแนกออกเป็นชั้นภูมิ (Stratum) เพื่อให้ข้อมูลที่ได้อาจมีความครบถ้วนและครอบคลุม มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาลักษณะของประชากรที่จะศึกษาอย่างละเอียดว่า คุณลักษณะใดที่จะส่งผลต่อตัวแปรที่จะศึกษาตัวแปรใดบ้าง และคุณลักษณะนั้น ๆ สามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มย่อยได้หรือไม่ ได้แก่ เพศ ประเภทบุคลากร ตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส สังกัดสำนัก/กอง/กลุ่ม

2.2 จำแนกประชากรออกเป็นชั้นภูมิตามคุณลักษณะของกลุ่มย่อย โดยกำหนดให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มมีความคล้ายคลึงกันให้มากที่สุด และให้มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มให้มากที่สุดเช่นเดียวกัน

2.3 สุ่มตัวอย่างจากกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่ม เพื่อเป็นสมาชิกของกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาตามสัดส่วน (Proportional Allocation) ชั้นใดมีประชากรมากควรได้รับการสุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่มากกว่า

ตารางที่ 3 จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรส่วนกลางกรมควบคุมโรค จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

ลำดับ	หน่วยงาน	ประชากร (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	สำนักงานเลขาธิการกรม	69	5
2	กองกฎหมาย	29	2
3	กองควบคุมโรคและภัยสุขภาพในภาวะฉุกเฉิน	54	4
4	กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ	41	3
5	กองบริหารการคลัง	63	4
6	กองบริหารทรัพยากรบุคคล	74	5
7	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	56	4
8	กองระบาดวิทยา	111	7
9	กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	135	9
10	กองโรคติดต่อทั่วไป	180	12
11	กองโรคติดต่อทางน้ำโดยแมลง	96	6
12	กองโรคไม่ติดต่อ	87	6
13	กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	181	12
14	กองวัณโรค	95	6
15	สถาบันบำราศนราดูร	779	52
16	สถาบันราชประชาสมาสัย	432	29
17	สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	51	3
18	กลุ่มตรวจสอบภายใน	13	1
19	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	15	1
20	สำนักงานบริหารโครงการกองทุนโลก	4	0
21	สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ	37	2
22	กองดิจิทัลเพื่อการควบคุมโรค	36	2
23	สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ	27	2
24	กลุ่มงานจริยธรรม	7	0
25	สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา	25	2
26	สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง	114	8
27	กองนวัตกรรมและวิจัย	42	3
28	กองป้องกันการบาดเจ็บ	40	3
29	สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการโครงการพระราชดำริฯ	9	1

ลำดับ	หน่วยงาน	ประชากร (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
30	กองด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศและกักกันโรค	68	5
31	สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	22	1
32	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 เชียงใหม่	344	23
33	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 2 พิษณุโลก	250	17
34	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 นครสวรรค์	147	10
35	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี	153	10
36	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 ราชบุรี	226	15
37	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ชลบุรี	266	18
38	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น	173	11
39	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 อุตรธานี	164	11
40	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 นครราชสีมา	215	14
41	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 อุบลราชธานี	199	13
42	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 นครศรีธรรมราช	249	17
43	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา	256	17
	รวม	5,634	374

กระบวนการขอความยินยอมจากอาสาสมัคร

1. เป็นเพศชาย หญิง และเพศทางเลือก
2. เป็นบุคลากรในสังกัดกรมควบคุมโรค จำแนกตามประเภทบุคลากร ได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข
3. ดำรงตำแหน่งอยู่ ณ ปัจจุบัน
4. สังกัดสำนัก/กอง/กลุ่มหน่วยงานในสังกัดกรมควบคุมโรค จำนวน 43 หน่วยงาน
5. ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

เกณฑ์การไม่รับอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ

1. อาสาสมัครฯ ตัดสินใจไม่สมัครใจให้ข้อมูล
2. อาสาสมัครฯ ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของโครงการหลายประการ

เกณฑ์การให้เลิกจากการศึกษา

1. ไม่สมัครใจให้ข้อมูล

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้มาตราวัดแบบ Likert Scale ที่มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

2. ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

- 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคม

- 2) คัดเลือกแบบสอบถามที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของเนื้อหาการวิจัย เรื่องคุณธรรม จริยธรรม การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคม

- 3) จัดทำร่างแบบสำรวจคุณธรรม 5 ประการของบุคลากรในสังกัดกรมควบคุมโรค โดยแบบสอบถามดังกล่าวได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 คุณลักษณะบุคคลขอผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ ประเภทบุคลากร ตำแหน่ง ระดับตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส สังกัดสำนัก/กอง/กลุ่ม ตอนที่ 2 การประเมินตนเองตามหลักคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ ตอนที่ 3 การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคม และตอนที่ 4 ช่องทางการรับรู้ข่าวสารคุณธรรม 5 ประการ

4) คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเข้าใจในข้อความ โดยการใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) เป็นการคำนวณจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการตรวจสอบ/ประเมินคุณภาพแบบสอบถามเป็นรายข้อ ประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม

3. แบบสำรวจพฤติกรรมฯ

1. แบบสอบถามการประเมินตนเองตามหลักคุณธรรม 5 ประการ โดยประเด็นคำถามให้อ่านเพื่อพิจารณาว่า บุคลากรกรมควบคุมโรคประพฤติปฏิบัติตามลักษณะในประเด็นคำถามมาก น้อยเพียงใด หรือหากบุคลากรกรมควบคุมโรคปรารถนากับสถานการณ์ดังประเด็นคำถาม บุคลากรกรมควบคุมโรคจะประพฤติปฏิบัติตามลักษณะนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด แต่ละประเด็นมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ดังนี้

ระดับปฏิบัติ	คะแนน
ปฏิบัติเป็นประจำ	5
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	4
ปฏิบัติบางครั้ง	3
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	2
ไม่ได้ปฏิบัติเลย	1

ผู้วิจัยได้แบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยและความหมายเป็นรายข้อ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนความรู้} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} \end{aligned}$$

ดังนั้นช่วงคะแนนเป็นรายข้อเท่ากับ = 1.33

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนน ดังนี้

ระดับพฤติกรรม	ความหมาย
3.68 – 5.00	พฤติกรรมการปฏิบัติมาก
2.34 – 3.67	พฤติกรรมการปฏิบัติปานกลาง
1.00 – 2.33	พฤติกรรมการปฏิบัติน้อย

2. แบบสอบถามด้านแรงสนับสนุนทางสังคมจากการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคม ผู้วิจัยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดคะแนนและความหมาย ดังนี้

ระดับแรงสนับสนุนทางสังคม	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
ไม่เห็นด้วย	1

ผู้วิจัยได้แบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยและความหมายเป็นรายข้อ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนความรู้} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{3} \end{aligned}$$

ดังนั้นช่วงคะแนนเป็นรายข้อเท่ากับ = 1.33

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนน ดังนี้

ระดับพฤติกรรม	ความหมาย
3.68 – 5.00	การสนับสนุนทางสังคมมาก
2.34 – 3.67	การสนับสนุนทางสังคมปานกลาง
1.00 – 2.33	การสนับสนุนทางสังคมน้อย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คณะผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังหน่วยงานในสังกัดกรมควบคุมโรค จำนวน 43 หน่วยงาน เพื่อทำการรวบรวมเก็บข้อมูลกับบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินงานวิจัย

2. คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามวันและเวลาที่หน่วยงานของกลุ่มตัวอย่างได้ทำการประชาสัมพันธ์แบบสอบถามให้กับบุคลากรซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดให้เข้าตอบตามระยะเวลาที่กำหนด และขอความอนุเคราะห์ผู้รับผิดชอบร่วมกับคณะผู้วิจัยได้ติดตามการเข้าตอบแบบสอบถาม ผ่าน Web Application Google Form เพื่อขยายโอกาสหรือจำนวนการตอบรับการกรอกแบบสอบถาม เมื่อกลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลมาครบถ้วนแล้ว ก็ทำการแปลงข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อหาค่าความสัมพันธ์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม มาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยมี รายละเอียด ดังนี้

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย กำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ 95% สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demography) อธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชื่อ นามสกุล เพศ ประเภทบุคลากร ตำแหน่ง ระดับตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส สังกัดสำนัก/กอง/กลุ่ม โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การหาค่าสถิติพื้นฐานพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม อธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ 1.พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู 2. การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคม 3. ช่องทางการรับรู้ข่าวสารคุณธรรม 5 ประการ โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล เพื่ออธิบายให้เห็นลักษณะของข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคล ด้านข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจคุณธรรม 5 ประการ ของบุคลากรกรมควบคุมโรค ด้านแรงสนับสนุนทางสังคม และช่องทางการรับรู้ข่าวสารคุณธรรม 5 ประการ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2535 : 79, 79)

3. สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบไคกำลังสอง (Chi - square test) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แลลเพียร์สัน (Pearson product - moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุ (multiple linear regression analysis) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 (กัลยา, 2553)

3.6 กระบวนการขอความยินยอมจากอาสาสมัคร

คณะผู้วิจัยได้ขอความยินยอมจากอาสาสมัคร โดยให้ผู้ที่มีหน้าที่ขอคำยินยอม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยที่ต้องการเชิญชวนอาสาสมัครเข้าร่วม ผ่านระบบ Google Form รายละเอียด ดังนี้

1. ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายหรืออ่านวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการ รวมทั้งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับอย่างละเอียด และมีความเข้าใจดีแล้ว
2. ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบังซ่อนเร้น จนข้าพเจ้าพอใจ
3. ข้าพเจ้าเข้าร่วมการประเมินโดยสมัครใจ และมีสิทธิบอกเลิกการเข้าร่วมฯ เมื่อใดก็ได้ โดยการบอกเลิกการเข้าร่วมฯ จะไม่มีผลต่อหน้าที่การทำงานหรือผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น
4. ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับอย่างดีที่สุด และจะไม่ถูกนำไปเผยแพร่หรือใช้เพื่อการใด ๆ ทั้งสิ้น โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นไปในลักษณะของภาพรวมเท่านั้น ไม่มีการวิเคราะห์หรือรายงานเป็นรายบุคคลแต่อย่างใด
5. ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว มีความเข้าใจดีทุกประการ และยินยอมเข้าร่วมการประเมินด้วยความเต็มใจ

3.7 การควบคุมคุณภาพข้อมูล

- 1) คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเข้าใจในข้อความ โดยการทำดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) เป็นการคำนวณจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการตรวจสอบ/ประเมินคุณภาพแบบสอบถามเป็นรายข้อ ประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของงานวิจัย
- 2) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม

3.8 รายละเอียดงบประมาณและแหล่งทุน

ไม่มีแหล่งทุนสนับสนุน

3.9 ประโยชน์และการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย

1. บุคลากรของกรมควบคุมโรคเกิดคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของความพอเพียง โดยการปรับรายจ่ายแบบไม่ลืมหิวและเกินรายได้ ซึ่งเกิดจากความตระหนักรู้จักฐานะการเงินของตน การดำเนินชีวิตประจำวันที่มีการประยุกต์ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและรู้คุณค่า และประมาณตนรู้สึกพอเพียงในสิ่งที่ตนมี มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ที่สำคัญการดำเนินชีวิตด้วยความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายไม่ตามกระแสวัตถุนิยม โดยมีการยึดมั่นในความประหยัด รู้จักอดออมใช้ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบสามารถที่จะรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

2. บุคลากรของกรมควบคุมโรคเกิดคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของวินัย โดยการมีความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น รายงานเวลาเข้า-ออก ปฏิบัติงานต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ ตามระเบียบ กฎเกณฑ์ของกรมควบคุมโรค รายงานความก้าวหน้าของหน้าที่ของการทำงานที่ปฏิบัติสำเร็จตาม เป้าหมายมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผลงานไฝ่หาความรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับการอุทิศเวลาของตน ให้แก่ราชการ

3. บุคลากรของกรมควบคุมโรคเกิดคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของสุจริต การประพฤติปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดี ปฏิบัติงานด้วยความสุจริตรายงานความก้าวหน้าของหน้าที่ของการทำงานที่ปฏิบัติเกิดผลสำเร็จ และตรงเวลาทุกครั้ง การปฏิบัติหน้าที่รอบคอบถูกต้อง รวดเร็ว เต็มกำลังความสามารถ ไม่เอาเปรียบ และ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ โดยเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมาต่อต้านการทุจริตด้วยความกล้าหาญ

4. บุคลากรของกรมควบคุมโรคเกิดคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของจิตอาสา การมีจิตสำนึกของการ เป็นจิตอาสาในการช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม และปฏิบัติงานเป็นทีมด้วยมีจิตสำนึกต่อสาธารณะ เกิดการพัฒนา หน่วยงานและพัฒนากกรมควบคุมโรค โดยบุคลากรของกรมล้วนแล้วมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ส่วนรวม เสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างเต็มใจเพิ่มขึ้น พร้อมกับการมีจิตใจที่เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ มีเมตตา กรุณา ที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

5. บุคลากรของกรมควบคุมโรคเกิดคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของกตัญญู การรู้บุญคุณผู้อื่น โดยการ ระลึกถึงบุญคุณ ผู้มีพระคุณ และได้มีการทำคุณตอบแทนแก่ผู้มีพระคุณ จากการหาโอกาสตอบแทน การแสดงออกถึงการประพฤติดีดีหมั่นแต่การกระทำความดี

6. ผลการวิจัยนี้ทำให้ทราบพฤติกรรมบุคลากรกรมควบคุมโรคด้านคุณธรรม จริยธรรม 5 ประการ ของบุคลากรกรมควบคุมโรค

7. เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อมาวางแผน สังเคราะห์กำหนดเป็นมาตรการหรือนโยบาย การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อกระตุ้นจิตสำนึก ให้ผู้บริหารกำหนดนโยบายการบริหารด้วยเจตจำนง สุจริต เพื่อขับเคลื่อนหน่วยงานอย่างมีคุณธรรมตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นฐานข้อมูลพฤติกรรมของ บุคลากรในสังกัดกรมควบคุมโรค

8. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำมาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ กรมควบคุมโรค

3.10 ความเห็นต่อโครงสร้างการวิจัย

เป็นการวิจัยที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ (Scientific Merit)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจพฤติกรรมคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญูของบุคลากรกรมควบคุมโรค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยประชากรที่ศึกษาประกอบด้วย (1) บุคลากรในสังกัดกรมควบคุมโรค จำนวน 5,634 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่ม โดยใช้หลักการคำนวณสูตรของ Yamane (1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 373 คน มีผู้เข้าตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 1,113 คน แบบสำรวจมีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินเกี่ยวกับคุณลักษณะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินตนเองตามหลักคุณธรรม 5 ประการ

ตอนที่ 3 การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคม

ตอนที่ 4 ช่องทางการรับรู้ข่าวสารคุณธรรม 5 ประการ

การสำรวจพฤติกรรมคุณธรรม 5 ประการของบุคลากรกรมควบคุมโรคเป็นไปตามแนวทางของแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กรมควบคุมโรค (พ.ศ. 2565 – 2570) ที่ได้ส่งเสริมให้หน่วยงานและบุคลากรในสังกัดกรมควบคุมโรค มีระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม บนฐานวิถีชีวิตใหม่ที่มีความเข้มแข็งและมีความยั่งยืน โดยมีหลักธรรมทางศาสนาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงามเป็นหลักรับนำทางและหลักคิดในการดำรงชีวิตวิถีใหม่ และพัฒนาให้ปรากฏชัดเป็นรูปธรรม โดยดำเนินการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี นำสู่การเป็นกรมคุณธรรมต้นแบบอย่างยั่งยืน ภายใต้หลักคุณธรรมประจำชาติ 5 ประการ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู กรมควบคุมโรคเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจออนไลน์ผ่าน Google form จากบุคลากรกรมควบคุมโรค ผลสำรวจพบว่า

ตอนที่ 1 การประเมินเกี่ยวกับคุณลักษณะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ร้อยละของเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	779	69.99
ชาย	314	28.21
เพศทางเลือก	20	1.80
รวม	1,113	100.00

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน ร้อยละของประเภทบุคลากร

ประเภทบุคลากร	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ	663	59.57
พนักงานราชการ	235	21.11
พนักงานกระทรวงสาธารณสุข	73	6.56
ลูกจ้างประจำ	89	8.00
อื่น ๆ	53	4.76
รวม	1,113	100.00

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน ร้อยละของช่วงอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงอายุ 20 – 30 ปี	269	24.17
ช่วงอายุ 31-40	359	32.26
ช่วงอายุ 41-50	279	25.07
ช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป	186	16.71
อื่น ๆ (ไม่ได้ระบุ)	20	1.80
รวม	1,093	100.00

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน ร้อยละของสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	630	56.60
สมรส	421	37.83
หม้าย/แยกย้าย/หย่าร้าง	62	5.57
รวม	1,113	100

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน ร้อยละของวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
อนุปริญญา / เทียบเท่า	120	10.78
ปริญญาตรี	706	63.43
ปริญญาโท	263	23.63
ปริญญาเอก	24	2.16
รวม	1,113	100.00

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน ร้อยละของบุคลากรจำแนกตามสำนัก/กอง/กลุ่ม

ที่	หน่วยงาน	ประชากร	ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ผู้เข้าตอบ	ร้อยละ การเข้าตอบ
1	สำนักงานเลขานุการกรม	69	5	6	100.00
2	กองกฎหมาย	29	2	16	100.00
3	กองควบคุมโรคและภัยสุขภาพในภาวะฉุกเฉิน	54	4	4	100.00
4	กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ	41	3	3	100.00
5	กองบริหารการคลัง	63	4	44	100.00
6	กองบริหารทรัพยากรบุคคล	74	5	60	100.00
7	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	56	4	2	50.00
8	กองระบาดวิทยา	111	7	44	100.00
9	กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	135	9	70	100.00
10	กองโรคติดต่อทั่วไป	180	12	27	100.00
11	กองโรคติดต่อทางเดินหายใจ	96	6	12	100.00
12	กองโรคไม่ติดต่อ	87	6	6	100.00
13	กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	181	12	20	100.00
14	กองวัณโรค	95	6	27	100.00
15	สถาบันบำราศนราดูร	779	52	41	78.85
16	สถาบันราชประชาสมาสัย	432	29	37	100.00
17	สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องสำอางค์	51	3	19	100.00
18	กลุ่มตรวจสอบภายใน	13	1	1	100.00
19	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	15	1	9	100.00
20	สำนักงานบริหารโครงการกองทุนโลก	4	1	4	100.00
21	สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ	37	2	49	100.00
22	กองดิจิทัลเพื่อการควบคุมโรค	36	2	1	50.00
23	สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ	27	2	24	100.00
24	สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา	25	2	2	100.00
25	สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง	114	8	8	100.00

ที่	หน่วยงาน	ประชากร	ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ผู้เข้าตอบ	ร้อยละ การเข้าตอบ
26	กองนวัตกรรมและวิจัย	42	3	11	100.00
27	กองป้องกันการบาดเจ็บ	40	3	5	100.00
28	สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการโครงการพระราชดำริฯ	9	1	5	100.00
29	กองด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศและกักกันโรค	68	5	7	100.00
30	สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	22	1	15	100.00
31	กลุ่มงานจริยธรรม	7	1	7	100.00
32	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 เชียงใหม่	344	23	60	100.00
33	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 2 พิษณุโลก	250	17	75	100.00
34	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 นครสวรรค์	147	10	98	100.00
35	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี	153	10	45	100.00
36	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 ราชบุรี	226	15	39	100.00
37	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ชลบุรี	266	18	7	38.89
38	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น	173	11	3	27.27
39	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 อุตรธานี	164	11	9	81.82
40	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 นครราชสีมา	215	14	17	100.00
41	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 อุบลราชธานี	199	13	45	100.00
42	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 นครศรีธรรมราช	249	17	108	100.00
43	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา	256	17	21	100.00
	รวม	5,634	378	1,113.00	100.00

ตอนที่ 2 การประเมินตนเองตามหลักคุณธรรม 5 ประการ

เกณฑ์การประเมินแบบสำรวจตามหลักคุณธรรม 5 ประการ ด้านพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

และกตัญญู

ค่าเฉลี่ย 3.68 – 5.00 พฤติกรรมปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.67 พฤติกรรมปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 พฤติกรรมปฏิบัติน้อย

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรม 5 ประการ

ด้านพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	เกณฑ์การประเมิน	เรียงลำดับ
1. ด้านพอเพียง	4.17	83.48	พฤติกรรมปฏิบัติมาก	5
2. ด้านวินัย	4.56	91.25	พฤติกรรมปฏิบัติมาก	3
3. ด้านสุจริต	4.59	91.74	พฤติกรรมปฏิบัติมาก	2
4. ด้านจิตอาสา	4.52	90.39	พฤติกรรมปฏิบัติมาก	4
5. ด้านกตัญญู	4.61	92.29	พฤติกรรมปฏิบัติมาก	1
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.49	89.86	พฤติกรรมปฏิบัติมาก	

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการประเมินคุณธรรม 5 ประการ ด้านพอเพียง

ข้อ	ด้านพอเพียง	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D	เกณฑ์การประเมิน
1	รู้สึกพอเพียงในสิ่งที่ตนมี ไม่ตามกระแสวัตถุนิยม	4.10	82.07	0.75	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
2	สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันได้เป็นอย่างดี	4.20	84.10	0.84	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
3	รู้จักใช้ดุลยพินิจไตร่ตรองเหตุและผลใช้ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ	4.28	85.52	0.68	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
4	รู้จักประยุกต์ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและรู้คุณค่า	4.26	85.19	0.64	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
5	ยึดมั่นในความประหยัด รู้จักอดออม	4.09	81.76	0.67	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
6	มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น	4.06	81.19	0.77	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
7	ดำเนินชีวิตด้วยความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย	4.25	85.09	0.78	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
8	ไม่กู้หนี้ยืมสิน จนทำให้ตนเองและผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน	4.16	83.18	0.72	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
	เฉลี่ยรวม	4.17	83.48	0.75	พฤติกรรมปฏิบัติมาก

จากตารางที่ 11 พบว่า บุคลากรกรมควบคุมโรค มีพฤติกรรมสะท้อนคุณธรรม 5 ประการ ด้านพอเพียง อยู่ในระดับ ปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.17 โดยพฤติกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ รู้จักใช้ คุลยพินิจไตรตรองเหตุและผลใช้ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ ค่าเฉลี่ย 4.27 รองลงมา คือ รู้จักประยุกต์ใช้ ทรัพยากรอย่างประหยัดและรู้คุณค่า ค่าเฉลี่ย 4.26 ดำเนินชีวิตด้วยความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ค่าเฉลี่ย 4.25 สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันได้เป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ย 4.20 ไม่กู้หนี้ยืมสิน จนทำให้ตนเอง และผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ค่าเฉลี่ย 4.16 รู้สึกพอเพียงในสิ่งที่ตนมี ไม่ตามกระแสวัตถุนิยม ค่าเฉลี่ย 4.10 ยึดมั่นในความประหยัด รู้จักออม ค่าเฉลี่ย 4.09 มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ค่าเฉลี่ย 4.06 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ การสำรวจพฤติกรรมคุณธรรม ด้านวินัย

ลำดับ	ด้านวินัย	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D	เกณฑ์การประเมิน
9	ยึดมั่นรับผิดชอบในหน้าที่ ทั้งต่อตนเอง องค์กร สังคม และปฏิบัติอย่างเต็มที่	4.57	91.45	0.57	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
10	มีมานะ พยายาม ฝ่าฟันอุปสรรค มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จตาม เป้าหมาย	4.54	90.85	0.60	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
11	ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา และปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นอย่างดี	4.61	92.22	0.56	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
12	มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ	4.58	91.61	0.58	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
13	สุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ	4.56	91.16	0.58	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
14	ระมัดระวัง ใส่ใจการปฏิบัติงานเพื่อรักษาทรัพย์สินสาธารณะและ สิ่งแวดล้อม	4.61	92.22	0.56	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
15	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผลงาน	4.59	91.88	0.57	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
16	รู้จักใฝ่หาความรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.44	88.72	0.64	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
	เฉลี่ยรวม	4.56	91.26	0.58	พฤติกรรมปฏิบัติมาก

จากตารางที่ 12 พบว่า บุคลากรกรมควบคุมโรค มีพฤติกรรมสะท้อนคุณธรรม ด้านวินัย อยู่ใน ระดับ ปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.56 โดยพฤติกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา และปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี และระมัดระวัง ใส่ใจการปฏิบัติงานเพื่อรักษาทรัพย์สิน สาธารณะและสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 4.61 รองลงมา คือ มุ่งผลสัมฤทธิ์ ของผลงาน ค่าเฉลี่ย 4.59 มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.58 ยึดมั่นรับผิดชอบในหน้าที่ ทั้งต่อ ตนเอง องค์กร สังคม และปฏิบัติอย่างเต็มที่ ค่าเฉลี่ย 4.57 สุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือกันใน การปฏิบัติราชการ ค่าเฉลี่ย 4.56 มีมานะ พยายาม ฝ่าฟันอุปสรรค มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ค่าเฉลี่ย 4.54 รู้จักใฝ่หาความรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ย 4.44 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ การสำรวจพฤติกรรมคุณธรรม ด้านสุจริต

ลำดับ	ด้านสุจริต	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D	เกณฑ์การประเมิน
17	ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเอง	4.51	90.30	1.02	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
18	ไม่เอาเปรียบ และแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้	4.59	91.86	0.97	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
19	ให้คำปรึกษาแนะนำผู้อื่นด้วยความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา	4.68	93.69	0.56	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
20	ไม่เลียดความรับผิดชอบเมื่อเกิดข้อผิดพลาด และกล่าวโทษผู้อื่น	4.62	92.47	0.77	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
21	กล้าปฏิเสธ เมื่อเห็นว่ามีผลกระทบที่ไม่ดีตรง ไม่สุจริต ของบุคคลอื่น	4.54	90.80	0.75	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
22	สนับสนุนความคิด การกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย และ ต่อต้านการทุจริตด้วยความกล้าหาญ แม้ว่าจะมีความยากลำบาก หรืออุปสรรคขัดขวาง	4.59	91.86	0.60	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
เฉลี่ยรวม		4.59	91.83	0.78	พฤติกรรมปฏิบัติมาก

จากตารางที่ 13 พบว่า บุคลากรกรมควบคุมโรค มีพฤติกรรมสะท้อนคุณธรรม ด้านสุจริต อยู่ในระดับ ปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.59 โดยพฤติกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ ให้คำปรึกษาแนะนำผู้อื่นด้วยความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา ค่าเฉลี่ย 4.68 รองลงมา คือ สนับสนุนความคิด การกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย และต่อต้านการทุจริตด้วยความกล้าหาญ แม้ว่าจะมีความยากลำบากหรืออุปสรรคขัดขวาง ค่าเฉลี่ย 4.59 ไม่เลียดความรับผิดชอบเมื่อเกิดข้อผิดพลาด และกล่าวโทษผู้อื่น ค่าเฉลี่ย 4.62 ไม่เอาเปรียบ และแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้ ค่าเฉลี่ย 4.59 กล้าปฏิเสธ เมื่อเห็นว่ามีผลกระทบที่ไม่ดีตรง ไม่สุจริตของบุคคลอื่น ค่าเฉลี่ย 4.54 ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเอง 4.51 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ การสำรวจพฤติกรรมคุณธรรม ด้านจิตอาสา

ลำดับ	ด้านจิตอาสา	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D	เกณฑ์การประเมิน
23	ภูมิใจในตนเองเสมอ เมื่อได้ทำความดี	4.67	93.50	0.58	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
24	เอาใจใส่ดูแลรักษาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นของส่วนรวม	4.61	92.18	0.58	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
25	ยึดมั่นทำความดี แม้จะอยู่ในสถานการณ์ยากลำบาก	4.56	91.18	0.57	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
26	เคยอาสาช่วยงาน รู้จักเพื่อแม่และแบ่งปัน หัวดีต่อผู้อื่น	4.50	89.92	0.63	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
27	จิตใจบริการ และการปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	4.58	91.63	0.57	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
28	เห็นอก เห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ และผู้ที่มีความเดือดร้อน	4.62	92.42	0.55	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
29	สละเวลา สิ่งของ เงินทอง แรงกายสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์	4.39	87.87	0.68	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
30	คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง	4.50	89.94	0.63	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
31	กล้าแสดงตนเป็นผู้นำกล้าคิด และกล้าแสดงออกในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างเป็นประโยชน์ขององค์กร ชุมชน และสังคม	4.26	85.23	0.76	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
	เฉลี่ยรวม	4.52	90.43	0.62	พฤติกรรมปฏิบัติมาก

จากตารางที่ 14 พบว่า บุคลากรกรมควบคุมโรค มีพฤติกรรมสะท้อนคุณธรรม ด้านจิตอาสา อยู่ในระดับ ปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.52 โดยพฤติกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ ภูมิใจในตนเองเสมอ เมื่อได้ทำความดี ค่าเฉลี่ย 4.67 รองลงมา เห็นอก เห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ และผู้ที่มีความเดือดร้อน ค่าเฉลี่ย 4.62 เอาใจใส่ดูแลรักษาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นของส่วนรวม ค่าเฉลี่ย 4.61 จิตใจบริการ และการปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ค่าเฉลี่ย 4.58 ยึดมั่นทำความดี แม้จะอยู่ในสถานการณ์ยากลำบาก ค่าเฉลี่ย 4.56 คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง และเคยอาสาช่วยงาน รู้จักเพื่อแม่และแบ่งปัน หัวดีต่อผู้อื่น ค่าเฉลี่ย 4.50 สละเวลา สิ่งของ เงินทอง แรงกายสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ ค่าเฉลี่ย 4.39 กล้าแสดงออกในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นประโยชน์ขององค์กร ชุมชน และสังคม ค่าเฉลี่ย 4.26 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ การสำรวจพฤติกรรมคุณธรรม ด้านกตัญญู

ลำดับ	ด้านกตัญญู	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D	เกณฑ์การประเมิน
32	ดูแลผู้มีพระคุณ ด้วยความรักและเอาใจใส่	4.73	94.54	0.52	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
33	รักษาเกียรติยศและนำชื่อเสียงมาสู่องค์กร	4.54	90.89	0.62	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
34	สำนึกในความดี การเห็นคุณค่า รู้สึกขอบคุณ	4.66	93.17	0.54	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
35	คิดในทางบวกหรือมีทัศนคติที่ดีต่อความดีที่ตนเอง ส่วนรวม	4.58	91.55	0.60	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
36	มีความรักจงรักภักดี ต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	4.62	92.42	0.63	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
37	รู้จักตอบแทนความดี และมีการประพฤติตนในทางที่ดีเมื่อมีโอกาส	4.66	93.17	0.53	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
38	รู้จักตอบแทนความดีต่อผู้มีพระคุณ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความถูกต้องดีงาม	4.69	93.71	0.52	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
39	ผลงานมีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากร มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานและส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน ชุมชน อย่างเป็นรูปธรรม	4.44	88.77	0.68	พฤติกรรมปฏิบัติมาก
	เฉลี่ยรวม	4.61	92.28	0.58	พฤติกรรมปฏิบัติมาก

จากตารางที่ 15 พบว่า บุคลากรกรมควบคุมโรค มีพฤติกรรมสะท้อนคุณธรรม ด้านกตัญญู อยู่ในระดับปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.61 โดยพฤติกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ ดูแลผู้มีพระคุณ ด้วยความรักและเอาใจใส่ ค่าเฉลี่ย 4.73 รองลงมา คือ รู้จักตอบแทนความดีต่อผู้มีพระคุณ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความถูกต้องดีงาม ค่าเฉลี่ย 4.69 สำนึกในความดี การเห็นคุณค่า รู้สึกขอบคุณ และรู้จักตอบแทนความดี และมีการประพฤติตนในทางที่ดีเมื่อมีโอกาส ค่าเฉลี่ย 4.66 มีความรักจงรักภักดี ต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ค่าเฉลี่ย 4.62 คิดในทางบวกหรือมีทัศนคติที่ดีต่อความดีที่ตนเอง ส่วนรวม ค่าเฉลี่ย 4.58 รักษาเกียรติยศและนำชื่อเสียงมาสู่องค์กร ค่าเฉลี่ย 4.54 ผลงานมีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากร มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานและส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน ชุมชน อย่างเป็นรูปธรรม ค่าเฉลี่ย 4.44 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคม
 เกณฑ์การประเมินการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคมจากหัวหน้างาน เพื่อน
 ร่วมงาน และ ครอบครัว

ค่าเฉลี่ย 3.68 – 5.00 การสนับสนุนทางสังคมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.67 การสนับสนุนทางสังคมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 การสนับสนุนทางสังคมน้อย

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว สังคมจากหัวหน้างาน
 เพื่อนร่วมงาน และครอบครัว

ด้านพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	เกณฑ์การประเมิน	เรียงลำดับ
การสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้างาน	4.42	88.43	การสนับสนุนทางสังคมมาก	3
การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน	4.55	90.91	การสนับสนุนทางสังคมมาก	2
การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	4.59	91.79	การสนับสนุนทางสังคมมาก	1
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.52	90.38	การสนับสนุนทางสังคมมาก	

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ร้อยละการได้รับแรงสนับสนุนทางจากหัวหน้างาน

ลำดับ	การสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้างาน	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D	เกณฑ์การประเมิน
40	การเป็นแบบอย่างที่ดี โดยปฏิบัติตนเรื่องวินัยอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติตาม ประพฤติดนให้บุคลากรเห็นถึงการปฏิบัติหน้าที่อย่าง	4.40	88.05	0.68	การสนับสนุนทางสังคมมาก
41	ตรงไปตรงมา ด้วยความยึดมั่นในความถูกต้อง เกิดรูปธรรม ผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน	4.45	89.02	0.68	การสนับสนุนทางสังคมมาก
42	สร้างสรรค์กระตุ้นให้มีกิจกรรมจิตอาสาและส่งเสริมสนับสนุน เพื่อปลูกจิตสำนึกการเป็นจิตอาสา	4.38	87.53	0.71	การสนับสนุนทางสังคมมาก
43	การปฏิบัติหน้าที่แสดงพฤติกรรมการให้ความเคารพต่อผู้อื่น ทั้งด้านทางความคิดในทางบวกหรือมีทัศนคติที่ดีต่อความดีที่ ตนเอง ส่วนรวม	4.46	89.13	0.67	การสนับสนุนทางสังคมมาก
เฉลี่ยรวม		4.42	88.43	0.69	การสนับสนุนทางสังคมมาก

จากตารางที่ 17 พบว่า บุคลากรกรมควบคุมโรค ได้รับแรงสนับสนุนจากจากหัวหน้างาน อยู่ในระดับ สนับสนุนทางสังคมมาก ค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.42 โดยการสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด คือ การปฏิบัติหน้าที่แสดงพฤติกรรมการให้ความเคารพต่อผู้อื่นทั้งด้านทางความคิดในทางบวกหรือมีทัศนคติที่ดีต่อความดีที่ตนเอง ส่วนรวม ค่าเฉลี่ย 4.45 มากที่สุด รองลงมา คือ ประพฤติดนให้บุคลากรเห็นถึงการปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ด้วยความยึดมั่นในความถูกต้อง เกิดรูปธรรมผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน ค่าเฉลี่ย 4.45 การเป็นแบบอย่างที่ดี โดยปฏิบัติตนเรื่องวินัยอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติตาม ค่าเฉลี่ย 4.40 สร้างสรรค์กระตุ้นให้มีกิจกรรมจิตอาสาและส่งเสริมสนับสนุนเพื่อปลูกจิตสำนึกการเป็นจิตอาสา ค่าเฉลี่ย 4.38 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน

ลำดับ	การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D	เกณฑ์การประเมิน
44	คอยให้คำปรึกษาแนะนำด้วยความซื่อสัตย์ตรงไปตรงมา และสนับสนุนความคิด การกระทำที่ถูกต้องตามและต่อต้าน การทุจริตด้วยความกล้าหาญ	4.47	89.40	0.63	การสนับสนุนทางสังคมมาก
45	เมื่อเกิดงานล้นมือ คอยอาสาโดยมีจิตใจบริการ และการปฏิบัติให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างไม่ลังเลเพื่อผลสัมฤทธิ์ งานดำเนินอย่างราบรื่น	4.57	91.48	0.56	การสนับสนุนทางสังคมมาก
46	แสดงพฤติกรรมที่มีการสำนึกในความดี การเห็นคุณค่า รู้สึกขอบคุณ และมีการเคารพผู้อื่น ยกย่องเชิดชูผู้อื่น แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ตัวอย่างจริงใจ	4.59	91.84	0.55	การสนับสนุนทางสังคมมาก
เฉลี่ยรวม		4.55	90.91	0.58	การสนับสนุนทางสังคมมาก

จากตารางที่ 18 พบว่า บุคลากรกรมควบคุมโรค มีการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับ สนับสนุนทางสังคมมาก ค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.55 โดยการสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด คือ แสดงพฤติกรรมที่มีการสำนึกในความดี การเห็นคุณค่า รู้สึกขอบคุณ และมีการเคารพผู้อื่น ยกย่องเชิดชูผู้อื่น แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ตัวอย่างจริงใจ ค่าเฉลี่ย 4.59 รองลงมา คือ เมื่อเกิดงานล้นมือ คอยอาสาโดยมีจิตใจบริการ และการปฏิบัติให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างไม่ลังเล เพื่อผลสัมฤทธิ์งานดำเนินอย่างราบรื่น ค่าเฉลี่ย 4.57 คอยให้คำปรึกษาแนะนำด้วยความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมาและสนับสนุนความคิด การกระทำที่ถูกต้องตามและต่อต้านการทุจริตด้วยความกล้าหาญ ค่าเฉลี่ย 4.47 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ย ร้อยละการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว

ลำดับ	การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D	เกณฑ์การประเมิน
47	การรู้จักประมาณตนพอเพียงในสิ่งที่มี และวางแผนการใช้ จ่ายอย่างเป็นระเบียบ โดยไม่สร้างการเบียดเบียนต่อผู้อื่น	4.57	91.48	0.56	การสนับสนุนทางสังคมมาก
48	ไม่เล็งความรับผิดชอบเมื่อเกิดข้อผิดพลาด และกล่าวโทษ ผู้อื่น แสดงตนต่อความผิดนั้นๆ อย่างตรงไปตรงมา พร้อม ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นเพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงตน	4.59	91.84	0.56	การสนับสนุนทางสังคมมาก
49	ปลุกฝังให้มีการเห็นอก เห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ และผู้ที่มีความเดือดร้อน ด้วยการแสดงตนเป็นจิตอาสา	4.60	92.06	0.55	การสนับสนุนทางสังคมมาก
เฉลี่ยรวม		4.59	91.79	0.56	การสนับสนุนทางสังคมมาก

จากตารางที่ 19 พบว่า บุคลากรกรมควบคุมโรค ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว อยู่ในระดับ สนับสนุนทางสังคมมาก ค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.59 โดยการสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด คือ ปลุกฝังให้มีการเห็นอก เห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์และผู้ที่มีความเดือดร้อน ด้วยการแสดงตนเป็นจิตอาสา ค่าเฉลี่ย 4.60 รองลงมา ไม่เล็งความรับผิดชอบเมื่อเกิดข้อผิดพลาด และกล่าวโทษผู้อื่น แสดงตนต่อความผิดนั้นๆ อย่างตรงไปตรงมา พร้อมยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นเพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงตน ค่าเฉลี่ย 4.59 การรู้จักประมาณตนพอเพียงในสิ่งที่มี และวางแผนการใช้จ่ายอย่างเป็นระเบียบ โดยไม่สร้างการเบียดเบียนต่อผู้อื่น ค่าเฉลี่ย 4.57 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ช่องทางการรับรู้ข่าวสารคุณธรรม 5 ประการ

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารคุณธรรม 5 ประการ

ลำดับ	ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	จำนวน (คน)
1	สื่อโซเชียลมีเดีย	638
2	หัวหน้างาน/เพื่อนร่วมงาน/นโยบายผู้บริหาร	628
3	โครงการ/กิจกรรม/ประชุมระหว่างเครือข่าย	408
4	สื่อสิ่งพิมพ์เอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์	314
5	นิทรรศการ	143
6	ช่องทางอื่นๆ	74

จากตารางที่ 20 พบว่า บุคลากรกรมควบคุมโรค มีช่องทางรับรู้ข้อมูลข่าวสารคุณธรรม 5 ประการมากที่สุด คือสื่อโซเชียลมีเดีย จำนวน 644 คน หัวหน้างาน/เพื่อนร่วมงาน/นโยบายผู้บริหาร จำนวน 634 คน โครงการ/กิจกรรม/ประชุมระหว่างเครือข่าย จำนวน 412 คน สื่อสิ่งพิมพ์เอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ จำนวน 319 คน นิทรรศการ จำนวน 145 คน และน้อยสุด คือ ช่องทางอื่นๆ จำนวน 75 คน ตามลำดับ
หมายเหตุ : ผู้ตอบแบบสำรวจฯ สามารถเลือกช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารคุณธรรม 5 ประการ ได้มากกว่าหนึ่งช่องทาง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญูของบุคลากรกรมควบคุมโรค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อให้ทราบพฤติกรรมอันพึงประสงค์ที่สะท้อนตามหลักคุณธรรมหลักของชาติ ซึ่งนำผลการวิเคราะห์นำมาประมวลความคิดเพื่อหามาตรการ/แนวทาง/โครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมภายในกรมควบคุมโรคให้มีสังคมวัฒนธรรมอันดีงาม โดยผลวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. บุคลากรกรมควบคุมโรค มีพฤติกรรมสะท้อนคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 89.83 ค่าเฉลี่ย 4.49 โดยพฤติกรรมที่สะท้อนคุณธรรมมากที่สุด คือ 1. พฤติกรรมด้านกตัญญู คิดเป็นร้อยละ 92.29 ค่าเฉลี่ย 4.61 2. พฤติกรรมด้านสุจริต คิดเป็นร้อยละ 91.74 ค่าเฉลี่ย 4.59 3. พฤติกรรมด้านวินัย คิดเป็นร้อยละ 91.26 ค่าเฉลี่ย 4.52 4. พฤติกรรมด้านจิตอาสา คิดเป็นร้อยละ 90.43 ค่าเฉลี่ย 4.52 และ 5. พฤติกรรมด้านพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 83.51 ค่าเฉลี่ย 4.18 ตามลำดับ

2. บุคลากรกรมควบคุมโรค ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคมจากหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน และครอบครัว ในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 90.38 ค่าเฉลี่ย 4.52 โดยได้รับแรงสนับสนุนสังคมจากครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 91.79 ค่าเฉลี่ย 4.59 ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 90.91 ค่าเฉลี่ย 4.55 และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้างาน คิดเป็นร้อยละ 88.48 ค่าเฉลี่ย 4.42 ตามลำดับ

3. บุคลากรกรมควบคุมโรค มีการรับรู้รับทราบข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยมีช่องทางที่รับรู้รับทราบมากที่สุด คือ 1. สื่อโซเชียลมีเดีย 2. หัวหน้างาน/เพื่อนร่วมงาน/นโยบายผู้บริหาร 3. โครงการ/กิจกรรม/ประชุมระหว่างเครือข่าย 4. สื่อสิ่งพิมพ์เอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ 5. นิทรรศการ และ 6. ช่องทางอื่นๆ

สำหรับการสำรวจพฤติกรรมเหล่านี้ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรกรมควบคุมโรคอย่างต่อเนื่องต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ สื่อสารแนวทางการดำเนินงานและพัฒนาบุคลากรในส่วนราชการ ให้ความรู้ ความเข้าใจ และมีความตระหนักในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม

2. บุคลากรและหน่วยงานรวมถึงทุกระดับตั้งแต่ผู้บริหารไปจนถึงผู้ปฏิบัติงาน ควรให้ความสำคัญกับการสอดแทรกคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรม 5 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู ให้แก่บุคลากรให้รับรู้ทราบทราบอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนกำหนดวิธีการที่ชัดเจน เช่น บูรณาการในการจัดการ โครงการ/กิจกรรม/ประชุมการดำเนินงานของหน่วยงาน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้งต่อปี เพื่อวัดระดับพฤติกรรมที่สะท้อนคุณธรรม 5 ประการ โดยสำรวจ การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น รวมถึงการพัฒนากระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม สร้างความโปร่งใสในการดำเนินงาน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. 2541. การฝึกเหตุผลจริยธรรม : **ทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาทาง หนังสือ
กรมวิชาการ.)
- คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ. 2561. **การส่งเสริมคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา สร้าง
คนดีสู่สังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 1. บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- ธรรมสภา. 2540. **พุทธศาสนสุภาษิต ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2539. **พรไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ปยุตโต), **คนไทยกับป่า**, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธ ธรรม,
2537), หน้า 21.
- ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์. **จริยธรรมกับข้าราชการไทย**.
- วีรวิท คงศักดิ์. 2555. **คุณธรรมกับสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ บริษัท แวนแก้ว เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด.
- วิชัย วงษ์ใหญ่, **จิตอาสา สารานุกรมวิชาชีพรู เถลิงพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องใน
โอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554**. (กรุงเทพมหานคร:
สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา, 2555), หน้า 233-237.
- สุวรรณฐา ลิม และ พระปลัดสมชาย ปโยโค. 2562. **แนวทางการส่งเสริมกตัญญูทเวทในสังคมไทย**.
วารสาร สันติ ศึกษาปริทรรศน์ มจร, 2019, 7.2: 424-434.
- สำนักงาน ก.พ. 2563. **อภิธานคำศัพท์ บุคลากรภาครัฐ**. คู่มือแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ พ.ศ.2563 -
2565, สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2567.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์. 2538. **ที่มาและความหมายของวินัย**. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2567
จาก <https://www.payutto.net/book-content>.
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. 2558. **คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ.
- ดร.ศิลป์ ชื่นนรินทร์, 2560. **การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในองค์กร**. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 6(2), 171.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (Office of the Royal Society). 2557. **สุจริต**. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 9
กุมภาพันธ์ 2567 จาก <http://legacy.orst.go.th>
- ประสิทธิ์ โหมวิไลกุล, **กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป: คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 4-14**.
พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, ๒๕๔๘), น. 65.
- พระไพศาล วิสาโล. 2550. **เติมเต็มชีวิตด้วยจิตอาสา**. กรุงเทพมหานคร: เครือข่ายพุทธิกา.
- พระมหาธรรมาพล สิริภทโท (ทัพบง). 2563. **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามหลักอริยสัจ 4 รายวิชา
พระพุทธศาสนาระดับชั้นประถมศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ชุติมา ประจวบสุข. 2556. **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทาน**. การค้นคว้าอิสระ
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพย์ หาสาสน์ศรี. 2553. **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง**.
- นุชนภา เรืองเดชไชย. 2561. **การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยวัง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2**. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก.
- ศุภย์คุณธรรม. **ร่วมแรงแข่งขัน ร่วมกันทำความดี สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติและตลาดนัด ครั้งที่ 1**.
(กรุงเทพมหานคร: บริษัทแปลนโมทิฟ จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า 51.
- ศิณารณ หุเต็ม. 2552. **พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา ในระดับปริญญาตรีวิทยาลัย
ราชพฤกษ์**. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- กัลยา กมลรัตน์. 2553. **ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อชุดชั้นในชายในกรุงเทพมหานคร**.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระมหาชานนท ชัยมงคล. 2561. **การศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล
วัดปรีณายก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร**. การศึกษาคนคว่า
อิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกริก.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2538ก. **ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม : การวิจัย และการพัฒนาบุคคล**. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2553ข. **ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม : การวิจัย และการพัฒนาบุคคล**. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไอรอร์. 2552. **นิยามความหมาย อนามัยเจริญพันธุ์ เพศ เพศสภาวะ เพศวิถี**. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2567.
จาก <https://ilaw.or.th/node/2952>.
- Saisuwan, Phra Suwat. **"คุณธรรม พื้นฐาน ของ ความ เป็น มนุษย์"**. Buddhism in Mekong Region
Journal 5.2 (2022): 17-31.
- Sirivatana Interprint. 2565. **ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ 2 มิติ/3มิติ**. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2567 จาก
<https://www.shorturl.asia/goFs1>.
- นันทศักดิ์ ชนะพันธ์ อัจฉราพร สีหิรัญวงศ์ ประภา ยุทธไตร และ รณชัย คงสกนธ์ . (2556). **ความสัมพันธ์
ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและการรู้จักตนเองกับการตื่นความสำคัญให้ตนเองของผู้ป่วยหญิง
โรคซึมเศร้า**. วารสารสภาการพยาบาล ปีที่ 28 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2556. หน้า 46 – 54.
- ไพศาล แยมวงศ์. (มิถุนายน 2555). **การศึกษาการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หน้า
8 -12 และ 49 – 53.

- Jacobson, D.E. (1986, September). “**Types and timing of Social Support.**” *Journal Health Social Behavior*. 27 (63): 252.
- Kahn, R. (1979). Aging and social support. In M. W. Riley (Ed.), **Aging from birth to death: Interdisciplinary perspectives** (pp. 189-199). Denver, Co: Westview Press.
- Nestmann, Frank, ; & Hurrelmann, Klaus. (1994). **Social Networks and Social Support in Childhood and Adolescence**. Berlin; New York: de Gruyter.
- Thoits, P. A. (1982). **Conceptual, Methodological, and Theoretical Problems in Studying Social Support as a Buffer against Stress**. *Journal of Health and social Behavior*, 23(2), 147-148
- Hfocus. (10 ตุลาคม 2565). **วันสุขภาพจิตโลก 10 ต.ค. สสส. ชวนคนไทยคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตภาวะซึมเศร้า**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2566 จาก <https://www.hfocus.org/content>.
- การบริหารโครงการ (Project Management). [ออนไลน์]. จาก <https://slideplayer.in.th/slide/11149451/>.
- การบริหารโครงการอย่างมืออาชีพ (Professional Project Management). [ออนไลน์] จาก <https://www.engineeringtoday.net/การบริหารโครงการ-professional-project-management/>.
- J.F O’ Cornor, **Good Faith in International Law** (Aldershot: Dartmouth Publishing Company Limited, 1991), p. 6-7.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. นายแพทย์พรศักดิ์	อยู่เจริญ	นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ
๒. แพทย์หญิงศศิธร	ตั้งสวัสดิ์	นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ
๓. นางเบญจมาภรณ์	ภิญโญพรพาณิชย์	นักวิชาการสาธารณสุขทรงคุณวุฒิ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....กลุ่มงานจริยธรรม กลุ่มงานส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๓๐๕๕.....
ที่.....สธ.๐๔๗๗.๑/ ๖๒๖.....วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗
เรื่อง.....ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....
เรียน.....

ด้วยตัวชี้วัด ๑.๑.๑_๒ : ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานวิจัยจากงานประจำ (Routine to Research: RtoR) กลุ่มงานจริยธรรม ได้ดำเนินการจัดทำงานวิจัยจากงานประจำในหัวข้อ เรื่อง การสำรวจคุณธรรม ๕ ประการของบุคลากรในสังกัดกรมควบคุมโรค และได้จัดทำเครื่องมือวิจัยเพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้นมีมาตรฐานตรวจสอบคุณภาพครอบคลุมเนื้อหา การใช้ภาษา และสอดคล้องกับหลักกระบวนการวิจัย

กลุ่มงานจริยธรรม ขอความอนุเคราะห์ ท่าน ตรวจสอบคุณภาพและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยจากงานประจำในหัวข้อ เรื่อง การสำรวจคุณธรรม ๕ ประการของบุคลากรในสังกัดกรมควบคุมโรค ผลการตรวจสอบเป็นประการใดโปรดลงชื่อในแบบรายงานผลการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยฯ และส่งข้อมูลตอบกลับไปยังไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์กลุ่มงานจริยธรรม ethics@ddc.mail.go.th ภายในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ทั้งนี้ มอบหมายให้ นางสาววิชรากร มานะชนม์ ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน เป็นผู้ประสานงาน รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

(นายอภิชาติ วชิรพันธ์)
รองอธิบดีกรมควบคุมโรค
หัวหน้ากลุ่มงานจริยธรรม

คำสั่งกรมควบคุมโรค
ที่ ๒๐๕๕ / ๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม กรมควบคุมโรค

ด้วยกรมควบคุมโรค ได้ประกาศบังคับใช้ข้อกำหนดจรรยาบรรณแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมควบคุมโรค เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติหน้าที่อันควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ (Dos & Don'ts) และเป็นเครื่องมือกำกับความประพฤติของตนเองในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมควบคุมโรค ที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจ และสภาพปัญหาความเสี่ยงทางจริยธรรมของกรมควบคุมโรค

เพื่อประโยชน์ในการรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดกรมควบคุมโรคในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ย้ายอำนาจความมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ อธิบดีกรมควบคุมโรค จึงมีคำสั่ง ดังนี้

ข้อ ๑ แต่งตั้งข้าราชการกรมควบคุมโรค ดังนี้

๑.๑ นางศศิธร ตั้งสวัสดิ์ ตำแหน่ง นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ ให้คำปรึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรมในราชการของหน่วยงานในสังกัดกรมควบคุมโรค ดังนี้

- (๑) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่
- (๒) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๒ จังหวัดพิษณุโลก
- (๓) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๓ จังหวัดนครสวรรค์
- (๔) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๔ จังหวัดสระบุรี
- (๕) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ จังหวัดราชบุรี
- (๖) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๖ จังหวัดชลบุรี
- (๗) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่น
- (๘) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๘ จังหวัดอุดรธานี
- (๙) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๙ จังหวัดนครราชสีมา
- (๑๐) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๐ จังหวัดอุบลราชธานี
- (๑๑) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๑ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- (๑๒) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๒ จังหวัดสงขลา

๑.๒ นายพรศักดิ์ อยู่เจริญ ตำแหน่ง นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ ให้คำปรึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรมในราชการของหน่วยงานในสังกัดกรมควบคุมโรค ดังนี้

- (๑) กองควบคุมโรคและภัยสุขภาพในภาวะฉุกเฉิน
- (๒) กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
- (๓) กองโรคไม่ติดต่อ

(๔) กองโรค...

- (๑๔) กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
- (๑๕) กองโรคติดต่อทั่วไป
- (๑๖) กองโรคติดต่อปัสสาวะและเมลง
- (๑๗) กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ
- (๑๘) กองงานควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศและกักกันโรค
- (๑๙) กองดิจิทัลเพื่อการควบคุมโรค
- (๑๑๐) กองนวัตกรรมและวิจัย
- (๑๑๑) กองป้องกันการบาดเจ็บ
- (๑๑๒) กองระบาดวิทยา
- (๑๑๓) กองวินโรค
- (๑๑๔) สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา
- (๑๑๕) สถาบันบำราศนราดูร
- (๑๑๖) สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง
- (๑๑๗) สถาบันราชประชาสมาสัย
- (๑๑๘) สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- (๑๑๙) สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ
- (๑๒๐) สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

๑.๑ นางเบญจมาภรณ์ ภิญญไพฑูริย์ ตำแหน่ง วิชาการนักวิชาการสาธารณสุข
ทรงคุณวุฒิ ให้คำปรึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรมในราชการของหน่วยงานในสังกัดกรมควบคุมโรค ดังนี้

- (๑) กลุ่มงานจริยธรรม
- (๒) กลุ่มตรวจสอบภายใน
- (๓) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
- (๔) กองกฎหมาย
- (๕) กองบริหารการคลัง
- (๖) กองบริหารทรัพยากรบุคคล
- (๗) กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
- (๘) สำนักงานเลขาธิการกรม
- (๙) สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการโครงการพระราชดำริ
โครงการเฉลิมพระเกียรติและโครงการที่เกี่ยวข้องกับพระบรมวงศานุวงศ์
- (๑๐) สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
- (๑๑) สำนักงานบริหารโครงการกองทุนโลก

ข้อ ๒ ให้บุคลากรตามข้อ ๑.๑ - ๑.๑ มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

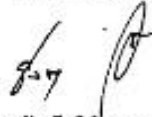
๒.๑ เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัด
กรมควบคุมโรคที่ได้รับผลกระทบในส่วนที่เกี่ยวข้องเรื่องการปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ คู่สมรส
ผู้ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมเจ้าหน้าที่
ของรัฐในสังกัดกรมควบคุมโรคด้วยความโปร่งใส คำชี้แจงประโยชน์ของทางราชการ และยึดมั่นในหลัก
คุณธรรม จริยธรรม

๒.๒ ปฏิบัติ...

๒.๒ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมควบคุมโรคมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายรัชชัย กิริชิตชัยพร)

อธิบดีกรมการแพทย์

รักษาราชการแทนอธิบดีกรมควบคุมโรค

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินการสำรวจคุณธรรม 5 ประการ ของบุคลากรกรมควบคุมโรค

คำชี้แจง

1. ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายหรืออ่านวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการ รวมทั้งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับอย่างละเอียด และมีความเข้าใจดีแล้ว
2. ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบังซ่อนเร้น จนข้าพเจ้าพอใจ
3. ข้าพเจ้าเข้าร่วมการประเมินโดยสมัครใจ และมีสิทธิบอกเลิกการเข้าร่วมฯ เมื่อใดก็ได้ โดยการบอกเลิกการเข้าร่วมฯ จะไม่มีผลต่อหน้าที่การงานหรือผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น
4. ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับอย่างดีที่สุด และจะไม่ถูกนำไปเผยแพร่หรือใช้เพื่อการใด ๆ ทั้งสิ้น โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นไปในลักษณะของภาพรวมเท่านั้น ไม่มีการวิเคราะห์หรือรายงานเป็นรายบุคคลแต่อย่างใด
5. ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว มีความเข้าใจดีทุกประการ และยินยอมเข้าร่วมการประเมินด้วยความเต็มใจ

แบบประเมินการสำรวจคุณธรรม 5 ประการ ของบุคลากรกรมควบคุมโรค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สำรวจคุณธรรม 5 ประการ ของบุคลากรกรมควบคุมโรค โดยแบบประเมิน แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นแบบการประเมินเกี่ยวกับคุณลักษณะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นการประเมินตนเองตามหลักคุณธรรม 5 ประการ
- ตอนที่ 3 การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคม
- ตอนที่ 4 ช่องทางการรับรู้ข่าวสารคุณธรรม 5 ประการ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย

หญิง

เพศทางเลือก

2. ประเภทบุคลากร

ข้าราชการ

ลูกจ้างประจำ

พนักงานราชการ

พนักงานกระทรวงสาธารณสุข

อื่นๆ

3. ตำแหน่ง.....

4. อายุ.....

5. วุฒิการศึกษาสูงสุด

อนุปริญญา / เทียบเท่า

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

6. สถานภาพสมรส

โสด

สมรส

หม้าย/แยกย้าย/หย่าร้าง

7. สังกัดกลุ่มงาน/กอง.....

ตอนที่ 2 การประเมินตนเองตามหลักคุณธรรม 5 ประการ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมของท่านมากที่สุด

ตารางการประเมินตนเองตามหลักคุณธรรม ด้านพอเพียง

ที่	คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม	ระดับปฏิบัติ				
		ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ได้ปฏิบัติเลย
		5	4	3	2	1
พอเพียง						
1	รู้สึกพอเพียงในสิ่งที่ตนมี ไม่ตามกระแสวัตถุนิยม					
2	สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันได้เป็นอย่างดี					
3	รู้จักใช้ดุลยพินิจไตร่ตรองเหตุและผลใช้ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ					
4	รู้จักประยุกต์ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและรู้คุณค่า					
5	ยึดมั่นในความประหยัด รู้จักออม					
6	มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น					
7	ดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย					
8	รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้คิดก่อนซื้อ					
9	มีความพอเพียง ภูมิใจในภูมิปัญญาไทยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม					
10	ไม่กู้หนี้ยืมสิน จนทำให้ตนเองและผู้อื่นได้รับความเดือนร้อน					
วินัย						
11	มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย					
12	ยึดมั่นรับผิดชอบในหน้าที่ ทั้งต่อตนเอง องค์กร สังคม และปฏิบัติอย่างเต็มที่					
13	มีมานะ พยายาม ฝ่าฟันอุปสรรค มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย					
14	ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา และปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี					
15	มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ					
16	อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ					
17	สุขภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ					
18	ระมัดระวัง ใส่ใจการปฏิบัติงานเพื่อรักษาทรัพย์สินสาธารณะ และสิ่งแวดล้อม					
19	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผลงาน					
20	รู้จักใฝ่หาความรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					

ที่	คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม	ระดับปฏิบัติ				
		ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ได้ปฏิบัติเลย
		5	4	3	2	1
สุจริต						
21	รายงานผลสำเร็จของงาน ตรงเวลาทุกครั้ง					
22	ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเอง					
23	ไม่เอาเปรียบ และแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้					
24	ให้คำปรึกษาแนะนำผู้อื่นด้วยความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา					
25	ไม่เลียงความรับผิดชอบเมื่อเกิดข้อผิดพลาด และกล่าวโทษผู้อื่น					
26	ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบถูกต้อง รวดเร็วเต็มกำลังความสามารถ					
27	กล้าปฏิเสธ เมื่อเห็นว่ามีการกระทำที่ไม่ซื่อตรงไม่สุจริตของบุคคลอื่น					
28	ตั้งเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายในสิ่งที่ทำให้ชัดเจนและวางแผนเพื่อลงมือทำอย่างตั้งใจ					
29	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและพร้อมที่จะแก้ไขหรือปรับปรุงเมื่อพบข้อผิดพลาด					
30	สนับสนุนความคิด การกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย และต่อต้านการทุจริตด้วยความกล้าหาญ แม้ว่าจะมีความยากลำบากหรืออุปสรรคขัดขวาง					
จิตอาสา						
31	ภูมิใจในตนเองเสมอ เมื่อได้ทำความดี					
32	เอาใจใส่ดูแลรักษาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นของส่วนรวม					
33	ยึดมั่นทำความดี แม้จะอยู่ในสถานการณ์ยากลำบาก					
34	มุ่งมั่นพัฒนาสิ่งรอบตัวให้เกิด การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น					
35	เคยอาสาช่วยงาน รู้จักเผื่อแผ่และแบ่งปันหวังดีต่อผู้อื่น					
36	มีจิตใจบริการ และการปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น					
37	เห็นอก เห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ และผู้ที่มีความเดือดร้อน					
38	สละเวลา สิ่งของ เงินทอง แรงกายสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์					
39	คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง					
40	แสดงตนเป็นผู้นำกล้าคิด และกล้าแสดงออกในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างเป็นประโยชน์ขององค์กร ชุมชน และสังคม					
กตัญญู						
41	ดูแลผู้มีพระคุณ ด้วยความรักและเอาใจใส่					
42	รักษาเกียรติยศและนำชื่อเสียงมาสู่องค์กร					

ที่	คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม	ระดับปฏิบัติ				
		ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ได้ปฏิบัติเลย
		5	4	3	2	1
43	สำนึกในความดี การเห็นคุณค่า รู้สึกขอบคุณ					
44	ขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ของตนเองเพื่อให้เกิดความรุ่งเรือง					
45	คิดในทางบวกหรือมีทัศนคติที่ดีต่อความดีที่ตนเอง ส่วนรวม					
46	รู้จักเคารพผู้อื่น ยกย่องเชิดชูผู้อื่น แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี					
47	มีความรักจงรักภักดี ต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์					
48	รู้จักตอบแทนความดี และมีการประพฤติตนในทางที่ดีเมื่อมีโอกาส					
49	รู้จักตอบแทนความดีต่อผู้มีพระคุณ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความถูกต้องดีงาม					
50	ผลงานมีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรมีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานและส่งผลต่อหน่วยงาน ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม					

ตอนที่ 3 การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและสังคม

ที่	ข้อความ	ระดับแรงสนับสนุนทางสังคม				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
		5	4	3	2	1
การสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้างาน						
1	ส่งเสริมและสนับสนุนพฤติกรรม ด้านพอเพียง ในเชิงการประพฤติปฏิบัติให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ พร้อมการให้คำแนะนำและคำปรึกษา					
2	การเป็นแบบอย่างที่ดี โดยปฏิบัติตนเรื่องวินัยอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติตาม					
3	ประพฤติตนให้บุคลากรเห็นถึงการปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ด้วยความยึดมั่นในความถูกต้อง เกิดรูปธรรมผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน					
4	สร้างสรรค์กระตุ้นให้มีกิจกรรมจิตอาสาและส่งเสริมสนับสนุนเพื่อปลูกจิตสำนึกการเป็นจิตอาสา					
5	ในการปฏิบัติหน้าที่แสดงพฤติกรรมการให้ความเคารพต่อผู้อื่น ทั้งด้านทางความคิดในทางบวกหรือมีทัศนคติที่ดีต่อความดีที่ตนเอง ส่วนรวม					
การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนร่วมงาน						
6	มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายโดยเฉพาะเรื่องการใช้จ่าย อย่างพอประมาณ คิดวางแผนและรู้จักฐานะการเงินของตนที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่นเดือดร้อน					
7	ยึดการปฏิบัติประพฤตินที่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผลงาน โดยสร้างศักยภาพตนจากการหาความรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
8	คอยให้คำปรึกษาแนะนำด้วยความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา และสนับสนุนความคิด การกระทำที่ถูกต้องตามและต่อต้านการทุจริตด้วยความกล้าหาญ					
9	เมื่อเกิดงานล้นมือ คอยอาสาโดยมีจิตใจบริการ และการปฏิบัติให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างไม่ลังเล เพื่อผลสัมฤทธิ์งานดำเนินอย่างราบรื่น					

ที่	ข้อความ	ระดับแรงสนับสนุนทางสังคม				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
		5	4	3	2	1
10	แสดงพฤติกรรมที่มีการสำนึกในความดี การเห็นคุณค่า รู้สึกขอบคุณ และมีการเคารพผู้อื่น ยกย่องเชิดชูผู้อื่น แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีอย่างจริงใจ					
การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว						
11	การรู้จักประมาณตนพอเพียงในสิ่งที่มี และวางแผนการใช้จ่ายอย่างเป็นระเบียบ โดยไม่สร้างการเบียดเบียนต่อผู้อื่น					
12	การเคารพกฎหมาย กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ชัดเจน					
13	ไม่เลียงความรับผิดชอบเมื่อเกิดข้อผิดพลาด และกล่าวโทษผู้อื่น แสดงตนต่อความผิดนั้นๆ อย่างตรงไปตรงไป พร้อมยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นเพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงตน					
14	ปลุกฝังให้มีการเห็นอก เห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ และผู้ที่มีความเดือดร้อน ด้วยการแสดงตนเป็นจิตอาสา					
15	การดูแลผู้มีพระคุณ ด้วยความรักและเอาใจใส่อย่างเต็มใจ และตอบแทนความดีโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง ดีงาม					

ตอนที่ 4 ช่องทางการรับรู้ข่าวสารคุณธรรม 5 ประการ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ตรงกับช่องทางการรับรู้ข่าวสารคุณธรรม 5 ประการของท่านมากที่สุด

- สื่อสิ่งพิมพ์เอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์
- โครงการ/กิจกรรม/ประชุมระหว่างเครือข่าย
- นิทรรศการ
- สื่อโซเชียลมีเดีย
- หัวหน้างาน/เพื่อนร่วมงาน
- ช่องทางอื่น ๆ .....

ภาคผนวก ค คุณภาพของเครื่องมือ

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC				ผลการวิเคราะห์		
ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมคะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
2	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
3	0	1	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
4	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
5	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
6	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
7	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
8	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
9	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
10	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
11	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
12	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
13	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
14	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
15	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
16	1	0	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
17	1	0	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
18	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
19	1	0	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
20	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
21	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
22	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
23	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC				ผลการวิเคราะห์		
ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมคะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
24	1	1	0	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
25	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
26	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
27	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
28	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
29	0	0	0	0	0.00	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
30	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
31	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
32	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
33	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
34	1	0	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
35	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
36	1	0	0	1	0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
37	1	0	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
38	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
39	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
40	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
41	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
42	1	0	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
43	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
44	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
45	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
46	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC				ผลการวิเคราะห์		
ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมคะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
47	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
48	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
49	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
50	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
51	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
52	1	1	ไม่เหมาะสม	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
53	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
54	1	1	0	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
55	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
56	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
57	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
58	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
59	1	0	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
60	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
61	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
62	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
63	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
64	1	0	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
65	1	0	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
66	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
67	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
68	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
69	0	1	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC				ผลการวิเคราะห์		
ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
70	0	0	1	1	0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
71	0	1	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
72	0	1	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
73	0	1	ไม่เหมาะสม	1	0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
74	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
75	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
76	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
77	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
78	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัยทุกคน และที่ปรึกษา

ประวัติคณะผู้วิจัย คนที่ 1

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) : นางสาววัชรากร มานะชนม์
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) : MRS. WATCHARAKORN MANACHON
- เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน : 1 – 8099 – 00509 - 634
- ตำแหน่งปัจจุบัน : นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
- หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก
กลุ่มงานจริยธรรม 88/21 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
หมายเลขโทรศัพท์ 0 2590 3045 และ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
ethics.ddc@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ : 0 2590 3045
- ประวัติการศึกษา
-ปริญญาตรี – คณะศิลปศาสตร์ (ภาษาจีน) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์นครศรีธรรมราช
- สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
- ไม่มี
- ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ
โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย
หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย
-ไม่มี
งานวิจัยที่กำลังทำ : การสำรวจคุณธรรม 5 ประการ ของบุคลากรกรมควบคุมโรค
- ประวัติการอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมการวิจัย และ/หรือ ICH-GCP (พร้อมแนบ Certificate)
- ไม่มี

ประวัติคณะผู้วิจัย คนที่ 2

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวสิริโสภารรณ รัตนสุรย์
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) MRS.SIRISOPAWAN RATTANASOON
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1449900363161
3. ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก กลุ่มงานจริยธรรม 88/21 ถนน ติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอ เมือง จังหวัดนนทบุรี พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ 0 2590 3045 และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ethics.ddc@gmail.com
5. ประวัติการศึกษา
  - ปริญญาตรี คณะครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครูมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
ไม่มี
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย
ไม่มี
งานวิจัยที่กำลังทำ : ปัจจัยที่มีผลต่อระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของกรมควบคุมโรค
8. ประวัติการอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมการวิจัย และ/หรือ ICH-GCP (พร้อมแนบ Certificate)
ไม่มี

ประวัติคณะผู้วิจัย คนที่ 3

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) : นางสาวภัทร์ชลิต จันทิมา
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) : Mrs. Patchalit Chantima
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน : 1 - 5099 - 00427 - 681
3. ตำแหน่งปัจจุบัน : นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก
222/5 ถนนวงแหวนรอบนอกกรุงเทพฯ ด้านใต้ ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ
เบอร์โทรศัพท์ : 090 - 9878585
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) : mycailan0811@gmail.com
5. ประวัติการศึกษา
-ปริญญาตรี - คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
-ปริญญาโท - คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
-ไม่มี
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ
โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย
หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย
-ไม่มี
งานวิจัยที่กำลังทำ : การสำรวจคุณธรรม 5 ประการ ของบุคลากรกรมควบคุมโรค
8. ประวัติการอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมการวิจัย และ/หรือ ICH-GCP (พร้อมแนบ Certificate)
-ไม่มี

ที่ปรึกษา

1. ชื่อ – นามสกุล (ภาษาไทย) นายควาวุฒิ ฝาสันเทียะ
ชื่อ – นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. Khawuth Phasundhiae
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3300900514924
3. ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก
กลุ่มงานจริยธรรม กรมควบคุมโรค 88/21 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ 02590 3045 และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ethics.ddc@gmail.com
5. ประวัติการศึกษา
  - ปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - ปริญญาตรี สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
  - การพัฒนาระบบราชการ
  - การวิจัยและพัฒนา
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ
  - ไม่มี
8. ประวัติการอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมการวิจัย และ/หรือ ICH-GCP (พร้อมแนบ Certificate)
  - นักวิจัยทางสังคมศาสตร์ จากสภาวิจัยแห่งชาติ